Nº. 294. A°. 1859.

ZATURDAG 10 DECEMBER.

ROTTERDAMSCHE COURANT.

De Abonnementsprijs is *f* 24 's jaars of *f* 6 per drie maanden franco per post door het geheele Rijk.
Behalve aan het Bureau der Courant kan men zich bij alle Boekhandelaren en Postkantoren abonneren.
Enkele Nommers 10 Cents.

Bureau: Hoogstraat Wijk 10, Nº. 77.

Geboorte-, Trouw- en Doodberigten van 1 tot 5 regels . . *f* 1.—
Iedere regel meer . . . . - 0.20
Andere Advertentien per regel . . . . - 0.20
Groote letters naar plaatsruimte. — Bij iedere Advertentie 45 Cents voor zegelregt en 1 Exemplaar der Courant.

Bij deze Courant behoort een

BIJBLAD.

BUITENLAND.

LONDEN den 8 December.

Het officieel dagblad behelst de namen van een aantal personen welke met de ridderorde van Bath, burgerlijke afdeeling, begiftigd zijn. Daartoe behooren de majoors Lumsden en Green, die zich in Indië bijzonder onderscheiden hebben, verscheiden Engelsche consuls-generaal en de consuls te Brest en Shanghaï.

— Eerstdaags vaardigt de Admiraliteit een rondgaand schrijven af, waarbij de onlangs door den opperbevelhebber der landmagt uitgevaardigde bepalingen tot beperking der stokslagenstraf bij het leger ook op de zeemagt worden toegepast.

— Gisteren werd hier eene openbare vergadering van hervormingsgezinden gehouden, in welke de heer Bright zijne bekende plannen van finantiële hervorming ontwikkelde en verschillende voorstellen goedgekeurd zijn. Een daarvan strekte om den heer Bright voor zijne onafgebrokene pogingen ter gunste der staatkundige en finantiële hervorming dank te betuigen; eene andere om te verklaren dat de leden der vergadering geen maatregel van parlementaire hervorming voldoende achten zullen waarbij de hoofdbeginselen der hervormingsgezinden niet erkend worden, namelijk eene zeer ruime uitbreiding van het stemregt in de graafschappen en de steden: eene nieuwe verdeeling der plaatsen in het Parlement, aan de bevolking en de bezittingen der kiescollegien geëvenredigd; de invoering van eensluidende kieswetten in Engeland, Schotland en Ierland; de stemming bij balotage, enz. Nog gedurende de zitting openden sommige leden eene inschrijving tot dekking der kosten van het comitté voor de parlementaire hervorming te Londen, en vóór het eindigen der werkzaamheden was reeds de som van ruim £ 530 ingeschreven.

— Lord Palmerston en graaf Elgin hebben de uitnoodiging tot bijwoning van een grooten maaltijd aangenomen, die door de Kamer van koophandel te Southampton gegeven wordt, tot viering der keuze van die haven voor het stoomschip Great Eastern.

— Gisteren nacht werd op de St. Andrewswerf der bouwmeesters Creiz & Co. in Pimlico alhier eene geheele reeks van werkwinkels door brand vernield en ook het woonhuis zwaar beschadigd.

— Altijd nog in de veronderstelling dat Vorst Gortschakoff de eenige minister van buitenlandsche zaken zijn zal die zijnen Souverein op het Congres vertegenwoordigt, tracht de Morning Post te betoogen hoe er slechts zelden eene vergadering van mannen geweest zal zijn, die minder gezag had dan de kring van diplomaten welke binnen eene maand, onder den naam van een Congres, te Parijs het Italiaansch vraagstuk bespreken zullen.

— Berigten van Malta van 25 november zeggen dat toen alleen de Engelsche oorlogschepen Renown, Racoon, Scourge, Caradoc en Argus aldaar lagen, terwijl het gros der vloot van de Middellandsche Zee te Gibraltar lag, waar zich ook de Spaansche en Fransche vloot bevonden.

— Te Liverpool werd ll. dingsdag namens de zeeassurantie-maatschappijen de volgende depêche van 2 november uit Mexico aangeplakt en maakte een diepen indruk, ofschoon men daarbij niet onopgemerkt mag laten dat de dagbladen geenerlei officiële opheldering wegens den inhoud dier depêche geven:

„Twee met handelswaren bevrachte Engelsche schepen, aan kooplieden dier zelfde Natie te Tepic geconsigneerd, zijn de haven van San Blas binnen geloopen en aldaar op last van den Gouverneur Coronada in beslag genomen. Onverwijld werd zulks den kapitein van het Engelsch oorlogsvaartuig Amethyst medegedeeld, die de teruggaaf dier schepen vorderde. Naardien Coronada dit ronduit met eene weigering beantwoordde, liet de Engelsche kapitein de gewapende sloepen van de Amethyst in zee steken, met last om de touwen der schepen door te hakken en ze buiten de ankerplaats te slepen. Bij het naderen der sloepen openden de kanonnen van het kasteel daarop een hevig vuur, hetwelk door de Amethyst krachtig werd beantwoord. Gelijktijdig voeren de gewapende sloepen de rivier op en slaagde hare bemanning er in, na een kortstondig gevecht, de twee schepen buiten het bereik der Mexicaansche kanonnen te brengen."

PARIJS den 8 December.

(*Particuliere Correspondentie.*)

Heden is het officiële antwoord ontvangen van Spanje, dat heeft verklaard deel te zullen nemen aan het Congres, waarop het vertegenwoordigd zal worden door twee Gevolmagtigden, de heeren Colderon Collantes en Mon, ambassadeur te Parijs.

Morgen zal de heer Baroche aan den Staatsraad een wetsontwerp indienen strekkende ter vermindering van de inkomende regten, die aan de grenzen worden geheven van Engelsche producten. Dit wetsontwerp, dat voorzeker een noodkreet zal ontlokken aan de geheele partij der protectionnisten, moet het gevolg zijn van het bezoek van den heer Cobden bij den Keizer. Het is een bewijs, ongetwijfeld het meest afdoende, van de toenadering die er plaats heeft tusschen Frankrijk en Engeland. Men bespeurt dezer dagen dat de concessiën des Keizers ten aanzien van Engeland meest handelsbelangen raken en men weet dat in Engeland de handelsbelangen zwaarder wegen dan politieke belangen. Overigens zullen ook de inkomende regten, bij den invoer in Engeland van Fransche producten geheven, worden verminderd. Welligt kom ik later meer in bijzonderheden op deze hoogst gewigtige aangelegenheid terug.

De heer Emile de Girardin geeft eene nieuwe brochure in het licht, getiteld: *Brief aan den heer Delangle, Grootzegelbewaarder*, naar aanleiding van de incidenten, voortgevloeid uit de inbeslagneming van zijn jongste geschrift. Zijn hoofddoel is om de ongelegenheden aan te wijzen, die verbonden zijn aan de tegenwoordige wetgeving op de drukpers.

De brochure *Napoleon III en Europa*, die morgen het licht moet zien, is bij slot van rekening bijna onveranderd dezelfde als die welke in beslag is genomen. De heer de Girardin en zijn uitgever zijn besloten om zich te wagen aan het gevaar van nieuwe vervolgingen.

De heer Victor Hugo maakt heden avond gelijktijdig in l'Opinion Nationale en in la Presse een brief openbaar over de Amerikaansche zaak van Harpers' ferry. De brief heeft ten opschrift: *Een woord over John Brown* en is eene warme pleitrede ten gunste van den krachtigen verdediger der afschaffing van de slavernij in Noord-Amerika.

De Ministers van binnenlandsche zaken en justitie zijn besloten om het blad l'Ami de la Réligion met gestrengheid te vervolgen. Men weet dat de graaf de Montalembert en mgr. Dupanloup de voornaamste actionarissen van het blad zijn. Men is begonnen met door het openbaar ministerie in appèl te laten komen tegen het vonnis, gisteren tegen l'Ami de la Réligion uitgesproken. Bovendien heeft het blad thans een brief medegedeeld (echt of valsch?) van Mazzini, waarin die beruchte republikein verklaart dat Frankrijk slechts dan het zwaard kan trekken, wanneer Rusland, Pruissen en Engeland er zich niet tegen verzetten. Ik vermoed dat die brief tot nieuwe vervolgingen aanleiding zal geven en dat het blad ten slotte onder den last van zijne vonnissen zal bezwijken.

De baron de Menneval, van wien ik u gisteren schreef, is benoemd tot groot-officier van het Legioen van Eer. Hij vertrekt a. s. maandag naar Rome.

Uit eene goede bron verneem ik dat de Paus zich houden zal aan het programma, betreffende het Congres, dat tusschen hem en den hertog de Grammont is vastgesteld.

Men verzekert thans dat de heeren Desambrois en Jocteau (de tweede Sardinische gevolmagtigde te Zurich) Koning Victor Emmanuël op het Congres zullen vertegenwoordigen. Tot nog toe waren er nog altijd die meenden dat de tegenstand dien de keus van den graaf de Cavour als Sardinisch gevolmagtigde bij de Fransche Regering vond, niet *per se* een beletsel zou behoeven te zijn voor zijne benoeming. Thans meent men dat Koning Victor Emmanuël, ofschoon met groot leedwezen, zich ook deze inwilliging van Frankrijks wenschen zou getroost hebben.

Het is niet de generaal Lauriston, die gisteren met den markies de Galiffet heeft geduelleerd, maar zijn jongere broeder, chef d'escadron. De heer de Galiffet is aan den linker schouder gekwetst geworden.

Het Legitimistisch blad van Blois, la France Centrale, heeft eene tweede waarschuwing ontvangen.

De heer Ernest Armand, die de ratificatiën van het vredesverdrag naar Zurich heeft overgebragt, is tot redacteur in het kabinet van graaf Walewski en tot ridder van het Legioen van Eer benoemd.

— Berigten uit Bologna schijnen te getuigen van weinig ingenomenheid met de wijze waarop de questie van het regentschap over Midden-Italië is geregeld en voornamelijk met de keuze van Modena tot zetel van het bestuur der vereenigde provincien Parma, Modena en de Romagna. Alleen de strenge zelfverloochening, welke men zich, in het belang der gemeenschappelijke zaak, ten pligt heeft gesteld, is oorzaak dat men er, ofschoon dan ook onwillig, in berust dat Bologna, hetwelk daartoe door zijne belangrijkheid in verschillende opzigten als aangewezen scheen te zijn, niet tot voorloopige hoofdstad van den voorloopigen Staat is gekozen. De heer Buoncompagni heeft, maar eenvoudig als particulier, een bezoek te Bologna gebragt, en er geen geheim van gemaakt dat, zoo de zwarigheden, door den baron Ricasoli geopperd, werden vereffend, zijn mandaat geen ander zal zijn dan de orde te handhaven en de wetten der bijzondere gouverneurs goed te keuren. Er is een man van zijn inschikkelijk karakter noodig om met die rol tevreden te zijn. Men is in de Romagna nog steeds niet zonder vrees voor Mazzini, die door brieven als anderzins gedurig in eene gevaarlijke gemeenschap tracht te blijven met de bevolking.

KEULEN den 8 December.

De reis des Konings en der Koningin van Pruissen naar Engeland is geheel opgegeven. Eenige dagen geleden verkeerde de Koning in dadelijk levensgevaar, hetwelk nu echter weder geweken is.

Prins en Prinses Frederik Willem van Pruissen zijn eergisteren avond van hun bezoek in Engeland te Berlijn wedergekeerd.

— De nieuwe Pruissische Minister van oorlog, luitenant-generaal von Roon, was laatstelijk bevelhebber der 14de legerafdeeling te Dusseldorp. Hij is een man van 56 jaren, maar van veel jeugdiger en zeer innemend voorkomen. Reeds als jong officier maakte hij zich een naam door verschillende aardrijkskundige werken, trad vervolgens meer openlijk als militair leidsman van Prins Frederik Karel op, verwierf zich daarna roem als chef van den staf van het 8ste legerkorps tijdens den veldtogt in Baden, kreeg toen het bevel over het te Keulen in bezetting liggend 33ste infanterie-regement, daarna dat over de 20ste infanteriebrigade te Posen, waar hij tot den rang van generaal-majoor bevorderd werd, en laatstelijk het bevel over de troepen te Dusseldorp. In den vorigen zomer werd hij naar Berlijn geroepen, om de plannen der voorgenomen hervorming en de organisatie des legers nader uit te werken.

— Volgens schrijven uit Berlijn, over den vorm en den tijd der uitnoodiging tot het Congres, had de Oostenrijksche zaakgelastigde graaf Choteck den Franschen zaakgelastigde verzocht het overhandigen van het vroeger ontvangen Fransche schrijven uit te stellen, tot dat ook het Oostenrijksche zou ontvangen zijn. De heer de Belcastel was daartoe echter niet gemagtigd en reikte zijne depêche den 2 dezer over, waarna graaf Choteck dienzelfden dag zijne mondelinge mededeeling maakte, ofschoon de overreiking der Oostenrijksche depêche eerst den 4 dezer volgde. Op de Fransche mededeeling antwoordde de Pruissische Minister van buitenlandsche zaken voorloopig mondeling en toestemmend. Verder zegt men te Berlijn hoe Engeland tot nog onlangs toe pogingen heeft aangewend om waarborgen tegen eene mogelijke gewapende tusschenkomst in Italië te verwerven, waartoe de overige Mogendheden echter niet als voorwaarde van het al of niet houden van een Congres wilden overgaan, waarop Engeland zijnen eisch ten opzigte van den waarborg varen liet en, met voorbehoud van zijn eventueel protest, toetrad. Nogtans hebben niet alleen Pruissen en Rusland zich, nog onlangs, tegen eene gewapende tusschenkomst uitgesproken, maar ook Frankrijk moet dit gedaan hebben.

— Eenige dagen geleden bevond zich de Iersche bisschop O'Connor te Berlijn, om zich, met het oog op de voorgenomen hervorming van het schoolwezen in Ierland, nader met het schoolwezen, met name met het Roomsch Katholieke, in den Pruissischen Staat bekend te maken.

— Uit Kopenhagen wordt geschreven dat er, sedert de optreding van het nieuwe ministerie, ernstig sprake is van een plan, volgens hetwelk Prins Christiaan tot Gouverneur van Holstein zou worden benoemd. Het denkbeeld eener afscheiding van dit gedeelte der Monarchie en van het vormen van een Eyderstaat zou daarmede tot verwezenlijking komen, terwijl tevens het ministerie op deze wijze er in slagen zou den erfgenaam van den troon uit de hoofdstad te verwijderen, iets wat noodig schijnt te zijn ter bereiking van sommige plannen, die door een van de invloedrijkste personen aan het Hof worden gevoed. Het Dagbladdet schijnt dit gerucht te bevestigen; althans het verklaart dat elk ministerie, hoe ook zamengesteld, mits het slechts verdienstelijke en achtenswaardige mannen bevatte, zich in de tegenwoordige omstandigheden zou hebben kunnen handhaven, maar dat het nieuwe Kabinet „is zamengesteld met het oog op slechts één enkel doel, op iets wat eene ramp voor het Land is en het in diepen rouw stort."

— Te Warschau is het geen geheim meer dat Keizer Alexander, tijdens zijn jongst verblijf aldaar, zijn misnoegen over de houding der Polen genoegzaam openlijk aan den dag heeft gelegd. Doorgaans was hij somber en onvriendelijk en bekortte, na eene ontmoeting te Kaminiec Podalski, zijn bezoek bij graaf Bronicki, zonder deel aan het bal te nemen. Dat misnoegen zou hij reeds te Moskou getoond en toen het kadettenkorps hem werd voorgesteld gestrenge woorden ten opzigte der Poolsche uitgewekenen gebezigd hebben, onder anderen dat zij voortdurend op het stichten van oproer bedacht waren. De uit de rapporten gebleken onwil en het losbandig gedrag der Poolsche jongelingen, die hun onderwijs aan de Russische Universiteiten genieten, moet veel tot deze ongunstige stemming van den Souverein hebben bijgedragen.

— Het onlangs in Baden afgekondigd in werking komen van het met den Pauselijken Stoel gesloten Concordaat zal verschillende moeijelijkheden ontmoeten. De afkondiging van dat ultra-Katholiek verdrag heeft eene groote beweging in het geheele Groothertogdom te weeg gebragt en den 2 dezer werd te Mannheim eene talrijke vergadering van Roomsch-Katholieken gehouden, wier leden zich verbonden alle pogingen te zullen aanwenden om de invoering van het Concordaat te verhinderen. Tot dat einde zullen zij de Kamer der Afgevaardigden bij een adres verzoeken het daarop betrekkelijk wetsontwerp, dat hun zal worden voorgelegd, te verwerpen, en soortgelijke verzoekschriften zullen waarschijnlijk uit alle oorden des Lands inkomen.

— Het Weener dagblad Presse is, bij de bespreking der Wurzburger Conferentiën, van oordeel dat, zoo lang Pruissen en Oostenrijk niet den grondslag eener gemeenschappelijke staatkunde gevonden hebben, die alleen uit een groot Europeesch gevaar schijnt te kunnen ontstaan, de Duitsche Middenstaten zich met groot zelfbehagen te midden van den bestaanden tweespalt bewegen en nu eens eene oorzaak tot meerdere verwijdering, dan weder tot bemiddeling zijn zullen. Maar hieromtrent kan men zich, meent de Presse, niet bedriegen, dat de politiek der Midden-Staten als zoodanig ophoudt eenige beteekenis te hebben van den dag af op welken de Kabinetten van Weenen en Berlijn zullen goedvinden hunnen wil en hunne krachten in het belang van Duitschland te vereenigen.

BRUSSEL den 9 December.

Na de hevige tooneelen en de scherpe woordenwisselingen, waarvan de Kamer der Volksvertegenwoordigers in de vorige week getuige was, heerscht er thans weder eenige kalmte. Trouwens de discussie over de wet op de middelen voor de begrooting van 1860 mag groote en gewigtige questiën van finantiëlen en staathuishoudkundigen aard op het tapijt brengen, zoo als daar zijn het briefport en het tarief van het goederenvervoer op de Staatsspoorwegen, — zij brengt toch de hartstogten niet in beweging en gaat geleidelijk voort. Het zal echter niets meer zijn, vreezen wij, dan de kalmte vóór den storm. Want terwijl het rapport van den heer Defré over den uitslag der enquête nopens de Leuvensche verkiezingen (door den heer Dumortier een pamphlet van den heer Boniface genoemd), ofschoon door de liberale bladen publiek gemaakt, geene officiële publiciteit kon verkrijgen zoo lang ook niet al de bijlagen, het woordelijk verslag van het getuigenverhoor bevattende, waren afgedrukt, en zoo lang daarenboven de nota van de minderheid der commissie voor de enquête niet was opgemaakt, — komen thans allengs die stukken gereed en worden, nog vóór hunne officiële uitgave, door de dagbladen medegedeeld. De zaak zal dus behoorlijk toegelicht kunnen worden geacht tegen den dag, voor de beraadslaging over de conclusie van het rapport (strekkende ter nietigverklaring der verkiezingen) vastgesteld. De strijd zal alsdan hevig zijn en de partijen zullen vijandiger dan ooit, waarschijnlijk ook hartstogtelijker dan ooit, tegenover elkander staan. Verzoening is ondenkbaar, toenadering zelfs niet wel mogelijk, waar het van de eene zijde blijkbaar te doen is om den invloed der geestelijkheid op de verkiezingen eens voor goed een slag toe te brengen, die vernietigend werkt, terwijl van de andere zijde, ter wille van het partijbelang en onder den schijn van eerbied voor regt en godsdienst, de duidelijkst bewezene feiten moedwillig worden verdraaid of verloochend.

Men betreurt hier zeer het besluit van den historieschilder Navez die, om redenen van gezondheid, zijn ontslag verlangt als directeur der akademie van schoone kunsten in de hoofdstad. Wanneer men zich de diensten herinnert, door dien geachten kunstenaar aan de akademie bewezen, den toestand waarin hij haar in 1836 vond, de resultaten sedert door hem verkregen zoo ten behoeve van de beeldhouw- en schilderkunst, als van de kunstindustrie, het aantal voortreffelijke kunstenaars dat zich onder zijne leiding aan de akademie heeft gevormd, en bovenal de onbaatzuchtigheid waarmede hij, tegen eene betrekkelijk geringe vergoeding, telkens meer zijn tijd en zijne krachten aan den bloei der akademie heeft gewijd, — dan zal men het algemeen leedwezen begrijpen, waarmede zijne aftreding wordt vernomen, alsmede de moeijelijkheid om hem een waardigen opvolger te geven. Men zegt dat er door het stedelijk bestuur met den beroemden schilder Louis Gallait over de aanvaarding der betrekking wordt onderhandeld.

De vrije Maatschappij ter aanmoediging van schoone kunsten te Luik heeft eene tentoonstelling van schilder-, beeldhouw- en graveerwerken aangekondigd tegen den 9 april 1860, waartoe de bijdragen minstens veertien dagen vroeger moeten worden ingezonden.

Per Telegraaf.

LONDEN den 9 December.

Het stoomschip New-York heeft tijdingen uit New-York aangebragt van den 26sten ll. en 5400 dollars in specie. De geldmarkt had geene verandering ondergaan en bleef stil; Illinois $59\frac{1}{2}$ a 60. Katoen middling $11\frac{1}{4}$ c. Tarwe en meel hooger. Suiker, koffij en vrachten vast. — Te New-Orleans den 25sten katoen zonder verandering. — Te Charleston en Savannah katoen $\frac{1}{8}$ c. lager.

PARIJS den 9 December.

De Moniteur deelt heden den maandelijkschen staat der Bank van Frankrijk mede. Daaruit blijkt dat de voorhanden specie beloopt $573\frac{3}{4}$ millioenen, zijnde eene vermeerdering van $6\frac{1}{2}$ millioenen; dat de portefeuille bedraagt 489 millioenen, zijnde eene vermindering van $15\frac{1}{2}$ millioenen; dat de in omloop zijnde bankbiljetten 678 millioenen beloopen, zijnde eene vermindering van $27\frac{1}{2}$ millioenen; dat de rekeningencourant $179\frac{1}{2}$ millioenen bedragen, zijnde eene vermindering van $24\frac{1}{2}$ millioenen.

(*Tweede depêche.*)

Volgens tijding uit Madrid is bevel tot het ligten van 50,000 manschappen in de maand januarij gegeven.

De beurs was hier heden flaauw, ten gevolge van den staat der balans van de Bank.

(*Derde depêche.*)

Van Zweden is nu ook berigt ontvangen, dat het aan het Congres deel zal nemen. Men ziet spoedig de tijding te gemoet, dat Napels en Rome daartoe ook toetreden.

Ter beurs van heden sloten de 3 per cent Fransche fondsen 70.45 en de actien Cred. Mob. 837.50.

FRANKFORT den 9 December.

De Augsburger Allgemeine Zeitung maakt gewag van een verlovingsplan van den Prins van Oranje met de oudste dochter van den Aartshertog Albrecht van Oostenrijk.

DRESDEN den 8 December.

Het Dagblad van Dresden behelst een half officieel artikel over de Wurzburger conferentien, waarin gezegd wordt hoe het doel daarvan geweest is, met het oog op het gebrek aan bestaande overeenstemming tusschen de groote Duitsche Mogendheden, en op den algemeenen wensch dat de Bond zich aan eene meer besliste en krachtiger handeling wijden moge, de zamenwerking van al de leden der Bondsvergadering tot eene opwekking in dien geest te verwerven. Volgens genoemd blad hebben de Wurzburger Conferentien talrijke uitkomsten opgeleverd, van welke zeer spoedig blijken zal, en is er geenszins sprake geweest van voorstellen, die het brengen van wijzigingen in de zamenstelling der Bondsvergadering zouden hebben ten doel gehad.

TRIEST den 9 December.

Volgens alhier ontvangen tijdingen uit Konstantinopel van den 3 dezer, is de afgezant van Vorst Danielo van Montenegro te Konstantinopel op verraderlijke wijze vermoord. De Sultan had het door Fuad-pacha verzocht ontslag nog niet aangenomen.

LONDEN den 9 December.

Koffij vast. — Thee. Ord. Congo 14 d. — Suiker met veel handel. — Rijst flaauw. — Metalen. Banka Tin 138/; dito Straits 134/ a 135/. IJzer 51.6. — Talk 55/ a 55/9. — Granen prijshoudend. — Boter. Friessche 118/; Gron. 84/; Zwolsche 104; Kamper 108.

LIVERPOOL den 9 December.

Katoen. Heden werden 6000 b. tot vorige prijzen afgedaan.

BERLIJN den 9 December.

Rogge per Dec. 49¼, per Voorjaar 48 th. — Oli. Dec. 10⅞; Voorjaar 11½ th.

ANTWERPEN den 9 December.

Koffij en Suiker prijshoudend. — Granen. Tarwe ƒ 13. Rogge ƒ 8⅜.

MADRID den 8 December.

Spanje 1¾ pc. 34.15; dito 3 pc. 44.30.

PARIJS den 9 December.

Frankrijk 3 pc. 70.65, 70.45. Crediet Mob. 847. Spanje 1¾ pc. 33¾; dito Binnenl. 3 pc. 43½.

LONDEN den 9 December.

De 3 pc. Geconsolid. 95⅞ a 96. Spanje 1¾ pc. 33½ a ⅝; dito Buitenlandsche 3 pc. 45 a 45½ Mexico 3 pc. 22⅜ a ⅝. Venezuela 4½ pc. 28½ a 29; dito Uitgest. 14½ a 15. Ecuador N. 1 pc. 13 a 14. Holland 2½ pc. 64½. Illinois Shares 60 a 62; dito Bonds 7 pc. 78 a 79.

WEENEN den 9 December.

Nationale Metalliek 5 pc. 79.60. Metalliek 5 pc. 73.75. Wissel Londen ƒ 123.75.

FRANKFORT den 9 December.

Metalliek 5 pc. 56⅜; dito Nationale 5 pc. 61¾. Spanje 1¾ pc. 32; dito 3 pc. 42⅜.

ANTWERPEN den 9 December.

Spanje 1¾ pc. 32¼; dito Binnenl. 3 pc. 42¾. Metall. 5 pc. 58½; dito Nation. 5 pc. 62¼.

BINNENLAND.

'sGRAVENHAGE den 9 December.

H. M. de Koningin-Weduwe is gisteren middag per extra trein van 4¼ ure met gevolg uit Soestdijk alhier gearriveerd.

— Naar men verneemt zal Z. K. H. Prins Frederik der Nederlanden in den loop der aanstaande week uit Berlijn in de residentie terugkeeren.

— Z. K. H. de Prins van Oranje zal niet voor Nieuwjaar alhier wederkeeren, aangezien eerst nog door Z. K. H. een bezoek zal gebragt worden aan Weimar.

— Gisteren had aan het Departement van Marine de aanbesteding plaats der levering van verschillende houtwaren voor de Marine-directie te Amsterdam, die in 11, en voor de Marine-directie te Willemsoord, die in 8 percelen plaats had. De gezamenlijke som waarvoor aan een aantal aannemers de levering gegund werd bedroeg ƒ 96,761.47½.

— De 1ste luit. R. W. A. Sluiter van het 1ste reg. vestingartillerie, gedetacheerd bij 's Rijks gieterij van bronzen geschut, is tot adjudant benoemd van den generaal-majoor C. Daneels van Wijkhuise, directeur der 1ste artillerie-directie, terwijl de 1ste luit. H. M. Steenberghe van het reg. veld-artillerie is overgeplaatst bij het 1ste reg. vesting-artillerie en gedetacheerd bij 's Rijks gieterij van metalen geschut alhier.

— Naar aanleiding van het voorstel van het bestuur der afdeeling 's Gravenhage der Maatschappij tot bevordering van de afschaffing der slavernij, is in eene bijeenkomst van het hoofdbestuur besloten, dat eene buitengewone vergadering der leden van de Maatschappij zal worden gehouden op dingsdag 20 december 1859, des morgens ten 11 ure, in het lokaal op den Fluweelen Burgwal te 's Gravenhage, tot behandeling van de vraag: of het niet goed zou wezen aan de Regering voor te stellen, om, in afwachting eener meer afdoende wetsverordening ter afschaffing van de slavernij in onze W. I. kolonien, bij wege van voorloopigen maatregel, wettelijk vast te stellen, dat 1^0, kinderen voortaan, uit slavinnen geboren, vrij zullen zijn, behoudens vergoeding aan den meester der slavinne-moeder, deels voor de onteigening van de vrucht zijner slavin, en voorts wegens het voorzien in het onderhoud des vrijgeboren kinds, eene vergoeding, dan eerst uit te betalen, nadat het kind zekeren aan te geven ouderdom bereikt zou hebben, en 2^0, aan ieder slaaf of slavin worde verzekerd het regt om zich vrij te koopen, naar zekeren daar te stellen maatstaf, volgens welken, ieder in zijne klasse, op elken ouderdom, voor eene bepaalde geldswaarde geschat zou staan, in voege als dit reeds stelselmatig is voorgeschreven ten aanzien der Gouvernements slaven, zoo in Suriname als op Curaçao en onderhoorigheden.

— De Hooge Raad (burgerl. kamer) heeft heden uitspraak gedaan in de zaak van de algemeene commissie van liquidatie der zaken van de voormalige wees- en momboirkamers, gevestigd te 's Gravenhage, tegen de gemeente Haarlem. De onderwerpelijke eisch strekte tot betaling eener som van ƒ 4000, ter voldoening eener obligatie van gelijk bedrag, onder voorbehoud van der eischeres regten op meerdere obligatien. Overeenkomstig de conclusie van den advocaat-generaal mr. Gregory heeft de Raad de aangevoerde middelen van cassatie ongegrond bevonden, met veroordeeling van de eischeres in de kosten.

— In de zitting van den Hoogen Raad van heden heeft het Openbaar Ministerie bij monde van den advocaat-generaal mr. Gregory conclusie genomen in de zaak, waarvan reeds vroeger melding is gemaakt. Het Hof in Zuidholland had beslist, dat de lasthebber van hem, die effecten in beleening heeft gegeven, bij gebreke van surplus, geregtigd is die effecten te doen verkoopen, zelfs zonder uitdrukkelijk beding, dat dit voortvloeit uit den aard van den last zelven, en dat door zoodanigen verkoop de grenzen van het mandaat niet worden overschreden. Tegen dat arrest was de voorziening in cassatie gerigt. Het Openb. Ministerie heeft echter geconcludeerd tot verwerping, hoofdzakelijk op grond, dat de lasthebber tot dien verkoop is geregtigd, en daardoor binnen de grenzen van zijnen last blijft. Uitspraak 6 januarij.

STATEN-GENERAAL.

De Tweede Kamer zette in hare zitting van heden voort en bragt ten einde de beraadslaging over Hoofdstuk IX B (*Departement van Finantien*).

De VIIIste afdeeling (*Posterijen*) gaf den heer *van Eck* aanleiding om o. a. aan te dringen op de invoering van een examen, gelijk in andere Landen, voor hen die tot commiesen of directeuren aan postkantoren wenschen te worden aangesteld; op het invoeren van een uniform port van 5 cents, doch zonder verpligte frankering; op betere inrigting van de stempeling der brieven en op spoediger ontvangst van de Fransche en Belgische posten. Ook de heer *Meylink* drong op eenige verbeteringen van het postwezen aan, terwijl de heer *de Poorter* het wenschelijk achtte, om, even als in Pruissen, voor brieven van krijgslieden, tot beneden den rang van officier, gunstiger bepalingen voor het brievenporto te maken. De heer *Sirens* verlangde een versnelder vervoer van brieven uit het midden des Lands naar Limburg, hetgeen thans vier dagen eischte. Eindelijk besprak ook de heer *Mackay* eenige punten, waaronder vooral zijn aandrang om van Engeland te verkrijgen eene vermindering van het porto. Nadat de *Minister van Finantien* op de onderscheidene punten had geantwoord, waaromtrent wij naar ons uitvoeriger verslag verwijzen, werden de debatten gesloten en het Hoofdstuk werd *aangenomen* met 57 tegen eéne stem, zijnde die van den heer van Hall.

Daarna heeft de Tweede Kamer aangevangen de beraadslaging over het Xde Hoofdstuk (*Departement van Oorlog*).

De heer *van der Veen* zal toestaan al hetgeen gevraagd wordt voor voeding, huisvesting en soldij; maar vooralsnog maakt hij bezwaar, om toe te staan de gevraagde uitgaven voor oefeningen in het groot in een vast kamp, en voor de uitbreiding van de kern des legers, die z. i. nu reeds voor vredestijd te groot is. — De heer *van Voorthuysen* vergeleek uit een statistiek oogpunt de uitgaven van oorlog in verband met de uitgaven voor de algemeene dienst, na aftrek van de uitgaven voor de nationale schuld, en kwam daarbij tot de slotsom dat de vergelijking met andere Landen geen voldoenden maatstaf opleverde voor de beoordeeling van de eischen van ons leger, en dat hij, in het algemeen, gunstig voor de ingediende begrooting gestemd was. Intusschen had ook hij, uit een œconomisch oogpunt, bezwaar tegen het oproepen van manschappen jaarlijks, die reeds geoefend zijn. — De heer *Delprat* trad in een krijgskundig betoog, om aan te toonen, dat hetgeen bij de aangeboden begrooting werd aangevraagd in geenen deele zweemde naar weelde, doch strikt noodig was, om eene legerkern te verkrijgen, geschikt om bij den eersten schok een sterken vijand te kunnen weerstaan en om daarna bij ontwikkeling van al onze strijdkrachten ons leger in tijd van oorlog krachtig te steunen. — De heer *Thorbecke* bestreed het hooge cijfer der begrooting, achtte de aangevraagde verhoogingen niet voldoende geregtvaardigd, en betoogde, bovenal, dat de legerorganisatie bij de wet behoorde te worden vastgesteld. — De heer *van Twist* kwam mede zeer krachtig op tegen de verhooging van het eindcijfer, zonder dat het voldoende bewezen was dat de gevraagde uitgaven onontbeerlijk waren, en drong aan op een gezet en opzettelijk onderzoek, onafhankelijk van de jaarlijksche begrooting, naar de eischen van een leger in tijd van vrede in verband met de eischen in tijden van oorlog. Daartoe kan ook z. i. slechts eene wet de gelegenheid aanbieden.

De heer *Storm van 's Gravesande* verdedigde daarentegen de begrooting, betoogde dat de Minister de gronden voor zijne aanvragen goed had ontwikkeld en ontwikkelde in het breede de onmogelijkheid om de leger-organisatie bij de wet te regelen. — De heer *van Heukelom* verlangde eene spoedige wettelijke regeling van de onderwerpen der inkwartiering en kazernering. — De heer *van der Linden* vereenigde zich in allen deele met de meening van hen, die eene organisatie bij de wet verlangden, meenende dat daarzonder de overtuiging niet kon worden geschonken, dat hetgeen toegestaan werd zou strekken voor een kern, in staat om een leger te steunen, voldoende voor eene verdediging in tijden van oorlog. Onze geheele weêrbaarheid moetende steunende op militie en schutterij, eischte spr. tevens geen verder uitstel om de wetten betrekkelijk die twee onderwerpen in te dienen. — De heer *Elout* eindelijk interpelleerde het Ministerie over de wisseling van denkbeelden, omtrent de legerorganisatie gebleken, daar de vorige Minister de regeling daarvan bij de wet ten stelligste had beloofd als in overleg met het Kabinet, terwijl de tegenwoordige Minister die regeling bij de wet verklaart te zijn in strijd met de Grondwet. — Hierop vroeg de heer *Bosscha*, tijdelijk voorzitter van den Raad van Ministers, het woord, om dit verschil van meening toe te lichten, daarop nederkomende, dat het Ministerie den vorigen Minister niet had toegestemd de zaak te regelen bij de wet, doch alleen geen bezwaar had gezien in zijn verlangen om een ontwerp in dien zin op te stellen, ten einde later over het beginsel zelf kunne worden beslist. De Minister is daarop afgetreden, zonder aan den Raad van Ministers een dergelijk onderwerp te hebben voorgelegd, en de tegenwoordige Minister is opgetreden met de verklaring, dat hij de ministeriële verantwoordelijkheid op zich nam zonder wettelijke vaststelling van de legerorganisatie.

Wegens het vergevorderde uur is daarna de verdere beraadslaging verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

[*Zie verder het uitvoerig verslag dezer zitting in ons Bijblad van heden.*]

ROTTERDAM den 9 December.

Z. M. heeft bij besluit van den 22 november eene wijziging gebragt in de formatie der sterkte van het leger in Nederlandsch-Indië, betreffende de veld- en bergbatterijen op Java.

Bij Koninklijk besluit zijn benoemd tot ontvangers der registratie en domeinen: te Delft, de heer D. F. G. Pichot, thans te Roermond; te Roermond, de heer mr. H. J. D. Graafland, thans te St. Oedenrode; te St. Oedenrode, de heer E. H. M. Leurs, thans te Tilburg; te Tilburg, de heer S. J. Hosang, thans te Raalte; te Raalte, de heer jhr. mr. A. M. C. Sandberg, thans te Druten; te Druten, de heer J. J. Heirma van Voss, thans te Oirschot, en te Oirschot, de heer T. N. van der Stok, thans surnumerair der registratie en domeinen.

Bij beschikking van den Minister van Binnenlandsche Zaken zijn, met ingang van 1 januarij 1860, bevorderd: tot opzigter van den waterstaat der 1ste klasse, de opzigter der 2de klasse F. J. W. Boon; tot opzigter der 2de klasse, de opzigter der 3de klasse J. Verdoorn Bz.; tot opzigter der 3de klasse, de opzigter der 4de klasse Th. Laurentius, en is tot opzigter der 4de klasse benoemd H. Wakkie, die aan het in mei jl. afgelegd examen deel genomen en aan de vereischten heeft voldaan.

Bij beschikking van den 8 dezer heeft de Minister van Binnenlandsche Zaken als leerlingen voor de telegraphie toegelaten: E. C. Brand van Straaten, te Dordrecht; H. C. Bergsma, te Wisch; R. van den Broek, te Oosterhout; L. M. J. Thijssens, te Gouda; F. N. Bierens, te Alphen; F. Stoel, te Zegwaart; J. H. Nagel, te Nijmegen; J. G. Horsthuis te Utrecht; J. Broeders, te Hilvarenbeek; A. Admiraal te Voorschoten; D. J. Fischer, te Leyden; H. E. Harms, te Leyden; A. L. J. Bicker, te 's Gravenhage; J. Veltman, te Utrecht; A. C. Begeer, te Gouda; J. H. Geerke, te Purmerende; P. J. H. Meeuwesen, te Breda.

Den 4 januarij 1860 zal aan het Departement van Oorlog in het openbaar worden aanbesteed de levering van 100 Ned. ponden sulphas chinicus basicus, ten dienste van 's Rijks magazijn van geneesmiddelen.

Sollicitanten naar de betrekking van Landsschoolonderwijzer op St. Eustatius, de Protestantsche godsdienst belijdende, zijn uitgenoodigd zich spoedig, bij request op zegel, tot het Departement van Binnenlandsche Zaken te wenden, met overlegging hunner geboorte-acte, alsmede van een bewijs van goed gedrag, afgegeven door den burgemeester hunner woonplaats. Behalve de vereischte geschiktheid tot het geven van onderrigt in de verschillende vakken, tot het lager onderwijs behoorende, wordt gevorderd het bezit eener acte van den eersten of tweeden rang of als hoofdonderwijzer, terwijl eene grondige kennis der Engelsche taal, die bijna uitsluitend op St. Eustatius gesproken wordt, een hoofdvereischte is. De voordeelen, welke aan de betrekking zullen worden verbonden, zijn: eene bezoldiging van ƒ 1200 's jaars, ingaande met den dag van inscheping; vergunning tot het houden eener private school, doch onder gehoudenheid om aan minstens vijftig kinderen van behoeftige ouders gratis onderwijs te geven; het genot van vrije woning; vrij transport naar de plaats van bestemming; twee maanden tractement als gratificatie voor uitrusting, en een gelijk bedrag als voorschot.

Uittreksel uit de Bredasche Courant van 8 *December* 1859.

Van wege de Kamer van Koophandel en Fabrijken alhier zien wij ons uitgenoodigd onze lezers mede te deelen het hier onder volgend artikel, getiteld: *van Vlissingen naar Duitschland*, voorkomende in het *Handelsblad van Antwerpen* van 2 dezer, n.^{0} 286, welks inhoud de overweging van ieder regtgeaarden Noord-Nederlander dubbel waardig is, hoe hij overigens ook over de spoorwegen en de ontworpen lijnen denken moge. Immers, waar Antwerpen zich blijkbaar, zelfs door middel van zijn handels-orgaan, zoozeer verontrust over de nadeelen, welke die koopstad voor zich van de daarstelling van den *Zeeuwsch-Limburgschen Spoorweg* voorziet, kan het groote voor Noord-Nederland daarin gelegen voordeel wel door niemand langer in twijfel getrokken worden, welk voordeel trouwens ieder van zelf in het oog springt, die maar eenigzins bekend is met de gunstige ligging der haven van Vlissingen, ten allen tijde, zelfs bij ijsgang en storm, uit zee toegankelijk en gelegen op bijna den kortsten afstand van Engeland, tegenover de Theems, welke rivier eveneens, het geheele jaar door, den vrijen toegang tot Londen openlaat voor de uit zee komende bevrachte schepen van alle charter, terwijl andere ten zuiden en noorden van Londen gelegen zeehandelplaatsen dat voorregt van zelf bezitten. Overbekend is de ontzettende handelsbeweging dier plaatsen, waarom ze te regt de centrale punten van den wereldhandel genoemd worden. Van hoeveel belang derhalve de *doorvoerhandel over het Nederlandsch grondgebied*, ten gevolge de daarstelling van genoemden weg, uit zee naar het hart van Duitschland, naar Midden- en Zuid-Europa, en omgekeerd, zal kunnen worden, behoeft wel niet verder te worden betoogd.

Doch wij laten hier ten overvloede onze naburen zelve spreken; krachtiger bewijs zal er wel niet kunnen gegeven worden. Het artikel luidt aldus:

„ *Van Vlissingen naar Duitschland.*

„ Terwijl het Belgische Parlement zijnen tijd verkwist aan kijverijen over klerikaal en liberaal, zegt heel te regt een Gentsch blad, zetten onze Nederlandsche geburen stillekens hunnen weg voort, om verbeteringen te brengen in de wetgeving, in de belastingen, in handel en nijverheid.

„ En zij gaan voorwaarts zonder rumoer en zonder gerucht, en zonder de aandacht op te wekken, zelfs van hen, die er het meeste belang bij zouden hebben.

„ *Nederland stemt eene wet, waarvan de gevolgen onberekenbaar kunnen zijn voor België;* en in België hoeveel menschen zijn er, die er in het minste hebben acht op geslagen?

„ De ontworpen ijzeren banen, vooral de Zeeuwsche lijn, zullen voor doel en gevolg hebben, Antwerpen eene *geduchte*, misschien eene *doodende concurrentie* aan te doen, want hetgeen men verhoopt, is, zoo als een redenaar in de Tweede Kamer zegde *langs eenen anderen weg terug te bekomen, hetgeen onze voorouders met het sluiten der Schelde verkregen hadden.*

„ En inderdaad, indien men eenen oogopslag op de kaart werpt, zal men onmiddellijk begrijpen hoe *bedreigend* voor Antwerpen de ontworpen *Zeeuwsche lijn* voorkomt.

„ Antwerpen is zijnen bloei verschuldigd aan zijne ligging op den oever der Schelde. Vlissingen ligt eveneens op den oever van dezen stroom, en heeft op de Belgische stad dit voordeel, onmiddellijk aan de Noordzee te palen, en vervolgens al de ongemakken, gevaren, tijdverlies en belemmeringen voor de scheepvaart niet op te leveren, welke een noodzakelijk gevolg zijn der rivier-bevaring.

„ Maar Antwerpen is tegen Vlissingen begunstigd door zijn onmiddellijk verband met Duitschland en geheel het vaste land; onze handelsmetropool is als een bruggenhoofd voor geheel Oost-Europa, terwijl Vlissingen ongenaakbaar is te lande, verloren als het ligt tusschen al de vertakkingen van de Oost- en Wester-Schelde.

„ De op te lossen kwestie voor de Nederlanders was dus deze: om Vlissingen al zijne voordeelen tegen Antwerpen te behouden, en die zeestad ten zelfden tijde te ontmaken van al de kluisters, die haar omgaven.

„ Die kwestie wordt door het wetsontwerp opgelost; want er is spraak van niet min noch meer dan de Zeeuwsche Eilanden aan Noordbrabant te verbinden met eenen *ijzeren weg*, dwars over de Ooster-Schelde en de andere riviertakken, welke thans die provincie verdeelen.

„ Reeds met den aanstaanden zomer zullen de werken aangevangen worden, en zal men beginnen aan den dam tusschen Ossendrecht en Bath, die eene lengte zal hebben van omtrent twee uren, en de eerste toenadering zal daarstellen tusschen Zeeland en Noord-Braband."

Moge Noord-Nederland alzoo weldra geheel eensgezind denken nopens 't geen te doen overblijft op den weg door de aardrijkskundige ligging van zijn bodem als van zelf aangewezen, om dien te doen dienen, in 't belang van noord en zuid, ten voordeele van het geheele vaderland, zoodat wij eindelijk, in zake van groote en versnelde wegen en middelen van vervoer, niet langer bij andere volken achterblijven.

Door de Christelijk Afgescheiden gemeente te Arnhem is beroepen ds. H. H. Middel, pred. te Doesborgh.

Bedankt: voor het beroep naar de Hervormde gemeente te Staphorst (Overijssel) door ds. J. A. ten Bokkel Huinink, pred. te Ee.

— In de maand november zijn te Leyden 217 personen overleden en 113 kinderen geboren.

— Door de Leydsche afdeeling der Vereeniging tot bevordering van fabriek- en handwerknijverheid te Leyden, is in hare ll. dingsdag gehouden vergadering besloten een adres bij Z. M. den Koning in te dienen, om, ter bevordering van handel en nijverheid, op de beide aanvragen tot concessie tot aanleg van spoorwegen tusschen 's Gravenhage en Gouda, en van Leyden naar Woerden, gunstig te beschikken.

— Het aantal kweekelingen aan 's Rijks kweekschool voor schoolonderwijzers te Haarlem bedraagt thans nog 9. Dit getal is zoo klein geworden, doordien zeven kweekelingen onlangs als hulponderwijzers zijn geëxamineerd en toegelaten, en geene nieuwe kweekelingen zijn aangenomen. In het voorjaar kunnen de overige worden geëxamineerd, zoodat de inrigting alsdan gevoegelijk gesloten kan worden.

— Te Vlissingen is dingsdag namiddag op 's Rijks werf de kiel gelegd voor een nieuw te bouwen schroefstoomschip der 2de klasse, hetwelk den naam zal dragen van Leeuwarden.

— Een 17jarig jongeling, werkzaam in de machinekamer der garancinefabriek, in de Nieuwe Oostersche-straat te Middelburg, had dingsdag namiddag het ongeluk dat zijne kleederen door de machine gevat en hij zelf medegesleept werd. Hij bekwam daarbij belangrijke verwondingen en vooral het achterlijf werd voor een groot deel ontvleescht. Men verneemt intusschen dat, wanneer het zich bevestigt dat geene bepaalde inwendige beleediging heeft plaats gehad, de toestand van den lijder geenszins hopeloos is. Nadat hij door den heer H. F. Haman, chirurgijn aldaar, aanvankelijk op zorgvuldige wijze was behandeld, is hij naar het burger-gasthuis vervoerd.

— Door den baron van Heeckeren van Enghuizen en ruim 1000 andere ingezetenen van Arnhem is een verzoekschrift aan de Eerste Kamer der Staten-Generaal gezonden, waarin zij eerbiedig hunnen wensch openbaren, dat zij moge besluiten om het ontwerp van wet der spoorwegen, dat van de Tweede Kamer bij haar is overgebragt, mede aan te nemen.

— Den 3 dezer heeft Ph. Kropveld te Zwolle appèl aangeteekend tegen het vonnis van de Regtbank te Zwolle, dd. 1 dezer, waarbij hij wegens het schrijven van het stuk: Jonas de Bankroetier, was veroordeeld. De medeveroordeelde W. F. Zweers, drukker en uitgever van dat stuk, heeft in dat vonnis berust, en wendt zich om gratie aan Z. M. den Koning.

— Te Veendijk heeft zich dezer dagen eene vreemde ziekte onder paarden vertoond, waaraan bij twee landbouwers reeds vijf gestorven zijn. In elk geval waren ze 's avonds nog oogenschijnlijk gezond en 's morgens lagen ze en konden niet overeind komen. De ruggegraat, of de spieren, die daarin uitloopen, schenen sterk aangedaan te zijn; zij bleven in dien toestand eenige dagen liggen, waarna zij stierven. Een ervaren veearts heeft nog niets kunnen vinden, dat afwending of eenige herstelling aanbrengt. Bij vele landbouwers ontstaat deswege vrij wat bezorgdheid. Er is door sommigen de vraag geuit, of de sterke warmte en het slechte drinkwater, waartoe men hier genoodzaakt was de toevlugt te nemen, ook oorzaken kunnen zijn eener verborgen kwaal, die nu bij stalvoedering losbreekt?

— In eene eergisteren gehouden zitting van den Gemeenteraad van Groningen is door den Voorzitter medegedeeld, dat Burgemeester en Wethouders het in de bestaande omstandigheden eigenaardig hebben geoordeeld, zich aldaar thans ook met een adres te wenden tot de Eerste Kamer, ten einde de aanneming te verzoeken van het wetsontwerp der spoorwegen. Het ontwerp-adres is zonder discussie of hoofdelijke stemming goedgekeurd. — Ook te Winschoten zal aan de Eerste Kamer een adres worden ingezonden, met het verzoek om het ontwerp Sloet-Reuchlin aan te nemen. — Uit Almelo wordt een adres ingediend, met verzoek het voorstel niet aan te nemen.

Burgerlijke Stand.

ROTTERDAM den 9 December.

OVERLEDEN: A. van der Schans, wed. L. Winterman, 45 j. — P. van der Doe, jd., 62 j. — H. Schravendeel, jm., 52 j. — H. J. Blom, z., 1 j. — J. F. Ties, weduwen. van H. F. Volkerts, 84 j. — P. J. Biesiot, z., 1 j. — A. C. P. den Os, vrouw van J. P. Mutters, 41 j. — G. van Nes, z., 3 m. — J. Hofland, z., 9 m. — M. van Roksnoer, man van J. C. Geelinck, 44 j. — M. van Leeuwen, d., 6 m. — N. Kollaart, d., 6 m.

BEVALLEN: A. Barents, geb. Koogje, twee levenl. z. — C. M. Vosbergen, geb. Kraybelt de Melker, z. — C. Verheul, geb. Verdoold, z. — K. S. W. van den Bergh, geb. de Baat, z. — M. Kleykamp, geb. van den Berg, d. — J. van Oosterhout, geb. van der Bijl, z. — H. H. Lingeler, geb. Weeber, z. — H. A. Barbillon, geb. de Cocq, d.

In lading liggende Schepen.

Te Rotterdam.

BATAVIA en SAMARANG, het Ned. Barkschip Juno, k.H. W. Nicolaï. Adres de Reeders C. Vlierboom & Zonen en de Cargadoors Vlierboom & Suermondt.

BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederl. gekoperd Brikschip Jan van Galen, kapit. P. H. de Boer. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer en Hudig & Blokhuyzen.

BATAVIA, het Ned. Barkschip Admiraal de Winter, kapit. J. C. Jansen. Adres bij de Reeders E. en S. & C. St. Martin en Co. en de Cargadoors Hudig & Blokhuyzen.

BALTIMORE, het Amerik. Fregatschip Leila, kapit. Chs. Haines. Adres bij Wambersie & Zoon.

BELFAST, het Nederl. Galjootschap Mentor, kapit. W. T. Schuring. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

BERGEN in NOORWEGEN, het Nederl. Kofschip de Gier, kapit. W. F. Leicher. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

BOSTON, het Pruissisch Barkschip Georg Carl, Kapit. C. Ziesmer. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer, Hudig & Blokhuyzen en Wambersie & Zoon.

DUBLIN, het Nederl. Kofschip Hermannus, kapit. D. E. Hesse. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

GUERNSEY en JERSEY, Eng. Schoener Admiral Windham, kapit. Chs. Allcock. Adres bij Hudig & Pieters.

HAVANA, Ned. Schoener Mina, kapit. Nieuwstraten. Adres de Cargadoors P. A. van Es & Co. alhier, of de Bevrachters Dorschläg & Gerbaulet.

JERSEY en GUERNSEY, Eng. Schoener Seabird, kapit. C. Nuttall. Adres bij Hudig & Pieters.

KANAGAWA, bij JEDDO (JAPAN) via BATAVIA, mede voor Passagiers, waartoe hetzelve uitmuntend is ingerigt, het extra snelzeilend Nederlandsch gekoperd Barkschip Krimpen aan de Lek, kapit. W. Ouwehand, om den 6 December te vertrekken. Adres bij den Reeder Murk Lels, te Alblasserdam, en bij de Cargadoors Kuyper, van Dam & Smeer, te Rotterdam, en de Coningh & Co., te Amsterdam.

LISSABON, het Nederl. Hoekerschip Maas, kapit. W. Post. Adres bij Kuyper, van Dam & Smeer.

NEW-YORK, het Amerik. Fregatschip Riga, kapit. Francis Freeto. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-YORK, het Bremer Barkschip Herzogin von Brabandt, kapit. A. Beling. Adres bij Wambersie & Zoon.

NEW-ORLEANS, het Amerik. Fregatschip Alexandrine, kapit. E. Titcomb. Adres bij Wambersie & Zoon.

TRIEST, het Ned. Schoenerschip Veendam, kapit. B. A. Hazewinkel. Adres bij Kuyper, van Dam en Smeer.

Te Amsterdam:

MELBOURNE, Ned. Bark Jacoba & Christina, kapit. F. P. J. Jaski. Adres G. W. van Barneveld Kooy, de Vries en Co., Jan Corver en Co., of bij Dorschläg & Gerbaulet.

PADANG (direct), voor Goederen en Passagiers, het Clipper-Fregatschip Zeelandia, kapitein W. Blaakhert. Adres bij de Cargadoors de Coningh & Co.

SOERABAIJA (direct) het gekoperd Nederl. Barkschip Koning Willem III, kapit. H. H. Zeylstra. Adres bij de Coningh en Co.

SYDNEY, Ned. Bark Pantalon, kapit. F. Nepperus. Adres G. W. van Barneveld Kooy, de Vries & Co., Jan Corver & Co., of Dorschläg & Gerbaulet.

Prijzen der Buitenl. Coupons en UITGELOTE OBLIGATIEN.

AMSTERDAM den 8 December.

Metalliek	f 23.20	Sp. Piasters	f 2.40½.
idem Nationale..	- —.—	" Coup. per fr.	- —.
Napelsche	- —.—.	Hamb. Russen ..	- 32⅜.
Div. Eng. in £...	- 11.57½.	Russ. in Zilv. R.	- 33⅞.
Eng. Russen....	- 11.57½.	Poolsche in fl...	- 27⅛.
Fransche.......	- 55¼.	Coup. Port. 1 Jan.	
Belgische.......	- 55¾.	1848 per £ 2.	- —.—
Pruissische.....	- 35.	Papier Roeb....	- .

Officiële Wisselkoersen.

ROTTERDAM 9 Dec.

2 maanden.		Kort.
Londen...	11.60	11.65
d.° 3/m.	11.57½	—
Parijs ..	55 7/16	55 11/16
d.° 3/m.	55¼	—
Bordeaux.	55 3/16	55 7/16
Genua...	45½	—
Livorno..	38½	-
Napels ..	78½	—
Petersb. .	168½	—
Hamburg.	35 1/16	35 3/16
d.° 3/m. .	35	—
Antwerp .	—	1½ v
6 weken.		**Kort.**
Frankfort	99¾	—
Augsburg	99	—
Weenen..	92	—
Triest...	91⅝	—

Disconto 3 en 3½ pc.

AMSTERDAM 9 Dec.

2 maanden			zigt.	
Londen..	11.60	g	11.65	g
Parijs...	55 7/16	g	55 13/16	p
Bordeaux.	55	g	—	g
d.° ½ m.	55⅜	g	—	g
Genua ..	45½	g	—	g
Livorno..	38¼	g	—	g
Napels ..	78⅓	g	—	g
Hamburg.	35	g	35 3/16	p
3 maanden.			**Zigt.**	
Madrid ..	240	g	—	g
Cadix. ..	242	g	—	g
Sevilië ..	239	g	—	g
Bilbao ..	239	g	—	g
Lissabon .	40⅜	g	—	g
Porto. ..	40¼	g	—	g
Petersb. .	168	g	—	g
6 weken.			**Zigt**	
Weenen ..	91¼	g	—	g
Augsburg	99	g	—	g
Frankfort.	99¼	g	—	g

Rotterdam ½

Beurstijdingen.

ROTTERDAM den 9 December.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl....	Werk. Schuld 2½	pCt.	62¼	62⅜	62¼
"	dito dito 4	"	96⅜	96½	96⅜
Spanje,..	Obl. 3 pCt. nu 1¾	"	32 9/16	32⅝	32⅝
Portugal,	Oblig. 1853...3	"	43⅞		
"	Obl. 1856/7/9. 3	"	42⅜	42 7/16	42 7/16
Rusland,	dito 1831/33...5	"	85¼		
"	dito te Londen 5	"	98⅛		
"	bij Stiegl. 1854 5	"	90¾		
"	Spoorw. Aand. f		222⅛	222½	
Oostenr.,	Obl. in Metal. 2½	"	29⅜		
"	dito dito 5	"	55⅛	55⅜	55⅜
"	dito Nat. Met. 5	"	58 15/16	59⅜	59⅜
"	Priorit. Loten. f		98		
Venez.,..	Oblig. 1½	"	14⅛	14 3/16	
Grenada,	Obligatien... 4	"	16 5/16		
Mexiko,..	Oblig. 3	"	20 9/16		

Hollandsche fondsen herstelden zich heden eenigermate van den geleden teruggang. Van vreemde effecten waren Oostenrijksche met levendigen omzet tot verhoogde prijzen begeerd, terwijl de overigen in vaste stemming verkeerden.

Het Commité der Effectenhandelaren,
H. A. MARCELIS, Secretaris.

Laatste prijzen ten 3 ure: Nederlanden, Werkelijke Schuld, 2½ pc., 62¼. Spanje, Binnenlandsche a 6/m., 3 pc., 42⅛, 42 3/16, 42 3/16. Oostenrijk, Metalliek, Nationale, 5 pc., 59 5/16, 59½, 59 5/16. Venezuela, Obligatien, 3 pc., 27. Grenada, Obligatien, 4 pc., 16⅜; dito Uitgestelde, 4 15/16. Equador, Obligatien, 1 pc., 13 1/16. Polen, Aandeelen, f 157½.

AMSTERDAM den 9 December.

			l. k.	h. k.	gebl. k.
Nederl.,..	Werk. Schuld 2½	pCt.	61 15/16	62¼	62
"	dito dito 3	"	74⅛	74⅜	74⅛
"	dito dito 4	"	96⅛	96¼	96¼
"	Amort-Synd...3½	"	91¾		
"	Handel-Maats. 4½	"	124½	124¾	
"	O. I. Leening 4	"	95⅛	95¼	
"	Leen. Holl. Sp.	"			
"	Rijn-Spoorw...4½	"			
"	Maats. v. Weld. 4	"			
België,...	Cert. *Rothsch.* 2½	"	52⅛		
Frankrijk,	Certificaten....3	"			
Spanje,..	Buitenlands...1¾	"	32 9/16	32⅝	32 9/16
"	dito 3	"	43 13/16		
"	Binn. a f 60003	"	42⅛	42 5/16	42 3/16
"	Amort. Schuld.........				
"	Bew. v. Coup.........				
Portugal,	Oblig. 3	pCt.	43¾	43⅞	43⅞
"	dito 1856/59..3	"	42¼	42 5/16	42¼
"	dito Uitgest...				
Rusland,	Obl. *Hope en C.* 5	"	103⅞	104	103⅞
"	dito 1828/29..5	"	102¼		
"	Cert. 1831/33..5	"	84¾		
"	dito 1840......4	"	80 11/16		
"	dito *Stieglitz*..4	"	80⅝		
"	dito d.° Nieuwe 5	"	90¾		
"	dito d.° 1855 N. 5	"	99 13/16	99⅞	99⅞
"	dito te Londen 4½	"	96		
"	dito v. Assign. 6	"	61⅞		
"	Inschr. dito ...6	"			
Polen,....	Aand. 1835.........f		157½	157¾	
"	Obligatien......4	pCt.	78⅜	78½	
Pruissen,	Oblig........... 5	"	102½		
"	Aand....... 3½	"			
Oostenr.,	Obl. *Goll en C.* 5	"			
"	dito dito 4	"			
"	dito Met. Oude 5	"	55 3/16	55½	55 7/16
"	dito N. te Ams. 5	"	74½	74¾	
"	dito Nat. Met. 5	"	59 3/16	59½	59 7/16
"	dito Metall.....2½	"	29 5/16	29⅜	
"	Wen. Ad. fl 250 4	"	276	277	276
Brazilië,	1824, £ 100, 5	"			
Equador,	£ 100..........1	"	12 7/16	13	12¾
Venez.. ..	Obligatien......3	"	26⅞	27¼	26⅞
"	Uitgestelde 1½	"	14 1/16	14¼	14⅛
Grenada,	Obligatien......3¾	"	16 5/16	16⅜	
"	Uitgestelde		4⅞		
Mexico,..	Obligatien......3	"	20½		
Illinois,	7	"	81		

Nederl. Bank, 4 pc., 165. Handel-Maatsch. op resc. 125. Rusl. Certif. Admin. te Hamb. 5 pc. 89¼; id. Cert. te Londen 1859, 3 pc., 64 1/16; Spoorweg-Actien volgef., 5 pc., 221¾, 222½, 222. Weener-Aand. 1839, f 285. Brazilie, Geldl. 1839 van £ 100, 5 pc., 99; idem 1843, 5 pc., 99¼. Philadelphia bij Hope en Co. Lr. A. f 96; dito dito Lr. B. f 100½. Louisiana 5 pc., 100. Griekenland, Obl. Geldl. 1825, 5 pc., 2⅞.

Beleening 3, Prolongatie 3½, Disconto 3.

Binnenlandsche fondsen nagenoeg als gisteren. Van buitenlandsche Oostenrijksche hooger en Venezuela en Equador aangeboden.

Laatste prijzen ten 5 ure: Holland, 2½ pc., 62. Spanje, 1¾ pc., 32 9/16 a 32⅝; dito Binnenl. 3 pc., 42 3/16. Oostenrijk, Metall., 5 pc., 55⅜ a 55 7/16; dito Nat., 5 pc., 59 7/16.

LONDEN den 8 December.

3 pc. Cons. cont.	97⅛	a	97¼	3 pc. Peru....	70	a	71
id. id. op tijd	97¼	-	97⅜	4½ pc. id. Urib.	82	-	84
5 pc. Oostenrijk	78	-	80	id. te New-Y.	80	-	83
4½ pc. België..	98	-	100	3 pc. Portugal.	45½	-	46½
5 pc. Braz. 1824	101	-	103	5 pc. Rusland.	108	-	110
id. 1829/39...	—	-	—	4½ pc. idem	98	-	100
id. 4½ pc. 1852	96	-	—	3 pc. Spanje...	44½	-	45½
idem 1858....	96	-	—	1¾ pc. idem...	33⅜	-	33⅝
6 pc. Buen.-Ayr	76	-	78	idem Amort. ..	10½	-	11½
6 pc. Chili....	103	-	105	id. Cert. Coup.	4½	-	5
3 pc. idem....	73	-	76	5 pc. Sardinië.	84½	-	85½
5 pc. Denemark	98	-	102	6 pc. Turkije..	78	-	78½
3 pc. idem ...	85	-	87	idem Nieuwe..	65½	-	66¾
2½ pc. Holland.	64½	-	66	4 pc. idem....	103½	-	104
4 pc. idem....	99	-	101	3 pc. Venezuela	28	-	29
Ecuador	13	-	14	idem Uitgest..	15	-	15½
id. Land-warr.	—	-	—	Wissel Amst. krt.	11.13½	a	14½.
3½ pc. Grenada.	16	-	17	idem 3 m.	11.15	-	15½.
id. Uitgestelde	4¾	-	5¼	id. Rott. 3 m...	11.15	-	15½
3 pc. Mexico.	22¼	-	22⅜	id. Parijs kort....	25. 7½	-	15.
4½ pc. Peru...	91	-	92	idem 3 m.....	25.27½	-	35.

Binnenl. fondsen op nieuw hooger met levendigen handel. Ook buitenl. prijshoudend met meer omzet, vooral in Turksche fondsen tot hoogere prijzen. Mexikaansche evenwel flaauw.

PARIJS den 8 December.

Frankrijk 3 pc. a contant 69.90, 70.30; dito op ult. 69.95, 70.40; dito 4½ pc. a cont. 96.50; dito op ult. —. Bank-Actien 2890, 2900. Crediet Mobilier 820, 830. Rusland 4½ pc. —; dito Spoorw.-Aand. 497.50. Napels 5 pc. 110. Spanje 1¾ pc. 33¾; dito buitenl. 3 pc. oude 45 en nieuwe 44½; dito binnenlandsche 3 pc. 43½; dito Passive —. Oostenrijk 5 pc. 85½.

De beurs verkeerde heden in eene zeer vaste stemming.

Handelsberigten.

ROTTERDAM den 9 December.

TABAK. Heden werden bij inschrijving afgedaan 2770 p. Java ex Zeelandia, benevens 197 p. dito ex Lamina Elizabeth.

SCHIEDAM den 9 December.

GRANEN. Verkocht: Rogge, 144 ℔ N. Arch. f 190 l/m. In veiling verkocht circa 100 last gedr. van f 178 tot f 170 cont. per last, wegende van 114 a 119 ℔ Pools.

MOUTWIJN per Ned. Vat zonder fust	f 13.25.
JENEVER, " " " " "	- 18.75.
Amst. proef, " " " " "	- 20.—.

alles zonder de belasting.

SPOELING, per Ketel .... - 1.30

AMSTERDAM den 9 December.

WERKHOUT. De heden gehouden veiling is als volgt afgeloopen: van de 254 b. Mahonie- is 1 koop opgeh. tot 30 c., doch na de veiling tot geh. prijs verkocht, de overige verk. tot 27 a 47 c., het ongebl. verk. tot 17 a 26 c.; van 450 bl. Notenboom-, 3 koop verk. tot 13 c. en de overige opgeh. tot 11 a 14 c.; 14 k. Esdoornplaten ged. verk. tot 175 a 230 c.; 112 bl. Mahonie- verk. tot 20 a 42 c.; 25 bl. Surin. Werk- opgeh. tot f 1½ a f 2.

GRANEN. Tarwe stil: 127 ℔ Norder f 280. Rogge onveranderd: 124/126 ℔ Pruiss. f 210, f 216; 117 ℔ Jar. Petersb. f 182; 119 ℔ Nieuwe dito f 189; op levering: in April f 194; Mei f 198, f 196; Julij f 200; Junij f 200; Pruiss. op Junij f 205. Gerst prijshoudend; 112/113 ℔ Deensche f 198, f 201; 114 ℔ dito f 206 aan den molen. Haver en Boekweit zonder handel.

ZADEN enz. Koolzaad Voorjaar ½ £ hooger: op 9 v. Olie te leveren: in April e. k. £ 64; in Oct. e. k. £ 66. Lijnzaad in een doen: 103 ℔ Archangel f 255. Raapolie vast: op 6/w. f 36¾; vlieg. f 35½; 1 Mei f 36½ a f 36⅝; 1 Oct. f 37¾. Lijnolie als voren: op 6/w. f 31; Vlieg. f 29¾; 1 Maart f 30¼; 1 April f 30⅝; 1 Mei f 30⅞. Hennepolie op 6 w. f 37½. Raapkoeken per 1040 stuks f 58 a f 62. Lijnkoeken per 104 stuks f 9 a f 12.

LONDEN den 7 December.

SUIKER. De markt is zeer vast maar de voorraad biedt weinig keus aan en men betaalde ferme prijzen. Omzet 500 v. W.-Ind. 510 k. Havanna tot 45/6; 3000 matt. Manilla tot 37/6; 5000 matt. Siam tot 31/; 150 k. Havanna tot 45/6; 1300 k. Havanna n.° 12 tot 43/, en 1500 b. Manilla tot 31/. Geraffineerd vast. Omzet 220 t. Crushed. — KOFFIJ zeer vast. In de 2de hand vonden verscheidene partijen Plant. Ceylon tot vaste prijzen nemers. 380 b. Natif bedongen 58/ en eene lading van 2300 b. St. Domingo 55/. — RIJST stil maar vast. Omzet 7 a 800 b. Bengaal en 2000 b. gepelde Java. — KATOEN stil en zonder handel. — SALPETER prijshoudend. 125 b. Bengaal op levering bedongen 37/6. — Van Japansche WAS bedongen 150 k. 65/ en van JUTE werden 3000 a 3500 b. uit de hand verkocht. — ZWAVEL. Eene lading van 280 t. Sicil. 2a is tot £ 8.7/6 gedaan. — METALEN. Schotsch IJzer vaster, 54/6. Zink vast. Omzet 25 t. tot £ 21.7 6 en 25 t. tot £ 21.10. — OLIEN. Lijn- stil 27/6; te Hull 27/. Palm- stil 46/6. Mogadar Olijf- £ 50. Eene lading van Marseille is tot dien prijs verkocht. — TALK. De markt is stil. Men noteert: P Y C disp. 55/6, Dec. 55/, Jan./Maart 54/6, Maart 55/.

VRACHTEN. Spoedig zal dit jaar ten einde zijn dat in alle opzigten zoo hoogst ongunstig voor de reederijen was; slechts in den laatsten tijd zijn de uitgaande Vrachten een weinig verbeterd en zouden daardoor misschien de lage retourvrachten een weinig tegemoet komen. De handel met Japan was nog van te weinig belang om ook hierin eenige verbetering te weeg te kunnen brengen en ofschoon door de politieke omstandigheden eenige schepen emplooi vonden was dit echter te weinig om grooten invloed te hebben. De retourvrachten zijn nu ook een weinig beterende in de afgeloopene maand. In stoombooten is weinig verandering gekomen wat de Vrachten voor dezelve betreft, alleen waren dezelve beter te verkoopen hetgeen misschien zijne oorzaak vindt in den oorlog tusschen Spanje en Marokko. Het Gouvernement vraagt 2 stoombooten van 1500 ton voor zeker 4 maanden. De prijzen van zeilschepen vermeerderen weinig, kooplust was er niet veel.

Den 8 December.

SUIKER. In veiling werden alleen verkocht 2394 matten Java tot 34/ a 47/ en van KOFFIJ 253 v. Plant. Ceylon tot 65/ a 69/. Van RIJST werd niets verkocht.

ANTWERPEN den 8 December.

KOFFIJ. Men meldt ons den verkoop van 433 b. Bahia en 800 b. Maracaïbo. De markt is hooger. — GRANEN. De markt is vast voor Tarwe en Rogge; Inl. Rogge bedong f 8¼; Odessa dito f 7⅜. Riga Zaai-Lijnzaad f 21. — SUIKER is gevraagd. Er zijn afgedaan 856 k. Havanna. — Van HARST vonden nemers 200 v. bruine Amerik. en van VERWWAREN 50 k. Extract van Camp. Hout. — OLIJFOLIE prijshoudend. Omzet 15 m. kil. Messina op levering.

HAVRE den 6 December.

KATOEN. Omzet 1100 b. disp. en ca. 1200 b. op levering. — Van KOFFIJ zijn verkocht 94 b. Haïti tot fr. 70; 110 b. dito tot fr. 71; 560 b. dito tot fr. 69 a 70; 216 b. Rio tot fr. 73 a 75 en 300 b. Rio tot fr. 77 a 80. — Van SUIKER zijn 270 v. Porto Rico tot fr. 61 verkocht. — Van HUIDEN 1100 gez. Buenos-Ayres tot fr. 86. — RIJST gevraagd. 16 tiersj. Carolina bedongen fr. 34; 200 b. Bengaal fr. 16½ en 1179 b. Java fr. 15¾ a 16. — Van KOPER zijn weder 59/m. kil. Amerik. tot fr. 275 a 280 verkocht.

HAMBURG den 8 December.

KOFFIJ vast; verkocht 2500 z. Laguayra tot 6¼ a 7⅜ sch., en 1000 z. Rio tot 5¾ a 6¼ sch. — ZINK. 500 ctr. loco tot 13 7/16 afgedaan. — RAAPOLIE in loco 23½ a 23⅝, per Mei 24⅜. — GRANEN. Tarwe in loco iets hooger; buitenl. per voorjaar stil. Rogge in loco stil; Koningsb. 125 ℔ per voorjaar tot 76 m. willig te koopen.

SANTOS den 4 November.

ZOUT. Een partijtje is tot $ 1 verkocht. — Men noteert KOFFIJ goede kwaliteit $ 6, nieuwe dito $ 6.100. — SUIKER. Superior en ord. ontbreekt. Superior Geraffineerd $ 4.505; regular dito $ 4.200. — RIJST. Santos $ 16.

BUENOS-AYRES den 27 October.

INVOEREN. STEENKOLEN. 1321 ton werden aangevoerd en tot 14 a 15 pat. verkocht. Dezelve zijn zeer gezocht en eenige ladingen Cardiff reeds zeilende afgedaan. — JENEVER met weinig voorraad onveranderd. Holl. bedong $ 54 a $ 56. — De handel in PRODUCTEN was niet van grooten omvang. — HUIDEN. (Gedr.) De gunstige berigten hebben op dit artikel gewerkt en de omzet bedroeg voor Amerika 44/m. st. tot 53¾ a 56, en men vraagt nu 59 r.; voor Engeland 70/m. st., zoomede nog 25/m. st. voor diverse plaatsen. Van gez. werden ca. 11/m. stuks verkocht. Van dito Paardenvellen 12/m. st., en voor 1500 st. waaruit de geheele voorraad bestaat vraagt men 19 r. — WOL. De uitvoer bepaalde zich bij eenige 1000de arr. Eenige contracten zijn op levering gemaakt als: 7000 arr. tot $ 80; 12/m. dito tot $ 85; 1500 dito tot $ 88 en 1500 dito tot $ 90. Er zou nog meer gecontracteerd worden indien men geene vrees had voor de kwaliteit. Op de laatste gunstige berigten vraagt men voor mooije partijtjes reeds $ 100. — SCHAPENVELLEN werden veel aangevoerd en verhandeld. De prijzen rezen dientengevolge tot $ 125 a $ 150 voor mooije Vellen. — HORENS $ 1350 a $ 1450. — TABAK met veel aanvoer en men houdt 20⅜ r. — KOERS op Londen 69 a 69½.

FERNAMBUCK den 12 November.

SUIKER. De aanvoeren blijven nog matig; slechts 25,183 b. kwamen aan de markt en vonden grootendeels nemers. Eene lading nieuwe clayed bedong voor het Kanaal $ 2.050 a 2.100 of 19/. De voorraad bedraagt 15,000 b. en voor ord. clayed vraagt men $ 2.150. Van Witte soorten verwacht men veel aanvoer, hetgeen eene belangrijke daling zou kunnen te weeg brengen. — KATOEN lager. Aanvoer dezer maand 3171 b. Men noteert Paraïbo $ 8.500; voor 1000 b. Maceio betaalde men $ 7.600 a $ 7.700. — HUIDEN. Omzet 10/m. stuks tot rs. 2.65 a rs. 2.70. — VRACHTEN. Naar het Kanaal iets stijver. — KOERS. Londen 24¾ a 25¼.

MONTEVIDEO den 30 October.

HUIDEN. Van gez. vonden 2350 st. nemers tot 72 a 77 rs. De voorraad van Saladeros is opgeruimd; van Mataderos zijn 5630 st. verkocht. In gedr. ging meer om; totaal 82,800 st.; voorraad 50,100 st. Gez. Paarden- 300 st. vonden nemers tot 18 rs. en 1080 st. tot 18¼ rs. en 5200 st. tot 19¼ rs.; van gedr. bedongen 1400 st. 16 rs. — WOL zonder handel en voorraad. — Gedr. VLEESCH $ 7.160; omzet 7 a 8000 q.; voorraad 24 a 25/m. q. — KOERS op Londen 43 d.

RIO-GRANDE den 29 October.

HUIDEN. Voor 6 a 8000 st. gedr. betaalde men eerst 380 rs., later 365 rs. en zoude nu tot 355 rs. te koop zijn; er is weinig vraag met dalende prijzen. Gez. werden weinig aangevoerd; slechts 2000 beesten werden geslagt en reeds te voren tot 185 a 175 rs. verkocht. 2000 st. bedongen 170 rs.; gez. Paarden- zijn eveneens vrij schaarsch en bedingen 3600 rs. — KOERS op Londen 25 a 25½. — VRACHTEN flaauw; gez. Huiden naar het Kanaal 35/ en 5 %.

Scheepstijdingen.

Brouwersh. *Vertr.* 9 dec. *Maasstroom*, Mellema, Batavia
van Oldenbarneveld, Hoek, Hellevoet
(O.—Z.O.—O.)

Hellevoet. *Aang.* 9 dec. *Theodor Voss*, Müller, New-York
Adolph, Rachow, Riga
Jeltina, Mulder, dito
Willem, Steffens, Libau
Johanna, Claussen, Curaçao
Vertrokken.
Dankbaarheid, Versteeg, Gibraltar
Hermann, Schlossmann, Newcastle
Tollens, v. Rossen, Cardiff
De *Kalamazoo* is per *Kinderdijk* op de reede gesleept.
(Z.O.—O.—N.O.)

Brielle *Aang.* 9 dec. *Hawk* (st.), Hull (heeft aan den grond gezeten, doch is met hoog water vlot gekomen.)
Cologne (st.). Londen
Fox, King, Yarmouth
Vertrokken.
Frankfort, Robinson, Newcastle
Kurkhandel, den Breems, Middellandsche Zee
(Z.Z.O.—O.)

Maassluis (O.) *Vertr.* 9 dec. *Olette*, Smith, Bergen
Pfeil, Lembcke, Leith
Three Brothers, Gilbert, Maidstone

Amsterdam *Vertr.* 8 dec. *la Asturiana*, Valdez, Bilbao

Texel (O.Z.O.) *Aangek.* 7 dec. *Stad Workum*, Stenders, Londen
8 *Cornelia*, Bijkerk, dito
8 *Lion* (st.), Londen
Vertrokken.
8 *Meekens*, Hazlett, Newc.
Zenith, Booker, Sunderl.
Captain, Lamb, dito
Economy, Baxter, dito
Gipsey, Ridon, dito
Mary, Mann, Bridlington
9 *Isaäc da Costa*, Löschen, Sunderland
Zeester, Zoetelief, Curaç.
Catharina, Zeegers, Oporto
Alwine, Bette, Triest
Catharina, de Boer. (als bijl.) de Maas

Vlie *Vertrokken* 6 dec. *Ann Proud*, Gordon, Sunderland
7 *Condor*, Voss, Rostock

Vlissingen *Aang.* 7 dec. *Kafirland*, Stephen, Callao
Equio, Jancich, Odessa
Elite, Holck, Buenos-A.
Jonge Gerriet, Hazewinkel, Londen

—o—

Newcastle (N. Z. W.) *Aangekomen.* 10 oct. *Metalen Kruis*, Zuurdeeg, Soerabaija
Vertrokken.
1 oct. *Graaf van Heiden Reinestein*, Wamsteker, Batavia

Port Louis (Mauritius) *Binnengeloopen.* 27 sept. *St. Jean*, Gillette, Batavia n. St. Nazaire (lek en lost de lading)

St. Helena *Aangek.* 2 nov. *Hendrika*, van Aalborg, Batavia (vertr. n. Rotterdam)
3 *Willem III*, v. d. Burg, Batavia n. Nederl.
Maria & Louisa, v. d. Heyde, Rangoon
Gepasseerd.
4 *Factorij*, Jansen, Batavia n. Rott.

Buenos-Ayres *Vertr.* 15 oct. *Vrede*, Niekus, Antwerpen
18 *Abeona*, Don, dito
19 *Elisabeth*, Bijl, dito
In lading.
28 *Alida*, Valk, dito
Joan, Rink Fijn, dito
Willem Jacobus, Visman, dito
Emilie, Heikema, dito

Rosario *Aangek.* vóór 22 oct. *Vrije Handel*, Lupkes, Antwerpen

Rio-Janeiro *Aang.* 12 oct. *Concordia*, v. Zanten, Lissabon
3 nov. *Catharina*, Moesker, Triest
Vertrokken.
10 oct. *Maria*, v. Wulven, Falmouth
25 *Clara Wilhelmina*, Zuiderduin, Montevid.

Alexandria (E.) *Vertr.* 27 nov. *Klei Oldambt*, Smit, Falmouth

Triest *Aangekomen* 5 dec. *Johanna Bertha*, Fenenga, Amst.
Drie Gebr. Amerika, Kroos, Hamburg

Pirano *Aangek.* 4 dec. *Sjoukina*, de Jonge, Cardiff

Barcelona *Aang.* 3 dec. *Vrouw Martha*, Wegener, Newport

Gibraltar *Aangek.* 22 nov. *Gruno*, Klunder, Zante n. Queenstown
24 *Boreas*, v. Dijk, Vlaard.
25 *Oceaan*, v. Duffelen, d.°

Nantes *Vertr.* 7 dec. *Hermanus Gerardus*, Rozenberg, Leith

Belfast *Aangek.* 6 dec. *Fearless*, Evans, Rotterdam

Liverpool *Aangek.* 7 dec. *Great Britain*, Williams, Rotterdam
In lading.
Gazelle, Johansen, Batavia
Wilhelmina Drent, Kuen, Seville
Uitgeklaard.
7 *Casilda*, Stafford, Baltimore
Tigris, Fletcher, Batavia

Holyhead *Binneng.* 7 dec. *Gesina*, Blouw, Liverpool n. Gent

Falmouth *Aangek.* 6 dec. *Gotheborg*, Björck, Batavia n. Amst.
7 *Anna Maria Wilhelmina*, Fischer, Havanna
Louise, Burp, Santander
Vertrokken.
6 *Filippus Cornelius*, Meeter, Londen
Wilton Castle, Scott, Delfzijl

Bij **Portland** *Aang.* 7 dec. *Activo*, Fraay, Amst. n. Havanna
Northern Light, Marshall, Soerabaija n. Amsterdam

Cowes *Aangekomen* 7 dec. *Nord*, Lange, Soerabaija

Douvres *Vertr.* 7 dec. *Janet & Mary*, Massey, (v. Poole) Dordt

Ramsgate *Binneng.* 7 dec. *Johanna*, Udema, Newcastle n. Triest

Londen *Uitgekl.* 7 dec. *Geerdina*, Stuit, Rotterdam
Jacobus, Koning, dito
Geerdina, Nieboer, Livorno
Neelina Jeltina, Kuipers, Triest en Ancona

Gravesend *Aang.* 7 dec. *Eendragt*, Karstens, Workum
Tjetske, Bos, Gothenb.

Hartlepool *Vertr.* 7 dec. *Lucas Wildervank*, de Grooth, Amst.

West-Hartlepool *Aangekomen.* 7 nov. *Anne Kirstine*, Jörgensen, Rotterdam
Cygnet, Boyce, dito
Braut, Neumann, Rott.
Vertrokken.
6 *Martha Gialts*, Westenborg, Amsterdam

Sunderland *Aang.* 6 dec. *Jacobus Martinus*, Meppelder, Schied.

Shields. *Aangek.* 7 dec. *N. R. Gazfabriek*, de Goede, Rotterdam

Newcastle *Uitgekl.* 7 dec. *Janna Adriana*, Franken, Cadix

Glasgow *Vertr.* 7 dec. *Zeemeeuw*, Bontekoe, Malta

Grangemouth *Aang.* 5 dec. *Anna* (st.), Rott.

Leith *Aang.* 7 dec. *Queen Adelaide*, Croxson, Harlingen

Gent *Aangekomen* 6 dec. *Drie Gezusters Pott*, van Emmen, Riga

Hamburg *Aang.* 7 dec. *Juliane*, Oestmann, Curaçao
Vertrokken.
Mathilde, Bakker, Zanzibar

Cuxhaven *Aangek.* 7 dec. *Goede Bedoeling*, Schaap, Cephalonia

Bremerhaven *Vertr.* 7 dec. *Adriana*, Rozema, Aarhuus

Kiel *Aang.* 7 dec. *Alberdina*, Lever, Holtenau (vertr. n. Bremen)

Dantzig *Aang.* 6 dec. *Freiherr Otto von Manteuffel*, Boehnke, Rotterdam

Bolderaa *Vertr.* 3 dec. *Flekke Jouwer*, de Weerd, Holland

Christiania *Vertr.* 30 nov. *Gausta*, Scheen, Holland

Bergen *Aang.* 28 nov. *Zeus*, Oversluizen, Vlaardingen

—o—

Norden 6 dec. De schepen *Margaretha*, kapit. Mulder, van Hamburg naar Amsterdam, en *Onderneming*, kapit. Tonkens, van Hamburg n. Sappemeer, bij Norddeich in het ijs bezet geraakt, zijn weder in vlot water gebragt.

Londen 8 dec. Uit het wrak van de *Royal Charter* zijn eergisteren namiddag door de duikers gevischt 39 baren goud, 2000 sovereigns, eene partij stofgoud met klei en zand vermengd, en verscheiden gebroken staven goud. Het weder blijft gunstig, en de duikers vleijen zich dat zij het overige van den schat boven water zullen brengen. De kist met edele metalen schijnt stuk geslagen en de inhoud verspreid te zijn ter plaatse waar de bodem van het wrak ligt. Al het geborgen goud is heden morgen bij de Bank van Engeland aangebragt, namelijk 19 doozen en 115 staven goud, een aantal zakken met sovereigns, en gebroken stukken, te zamen meer dan 30 ctr. wegende, Het geheel bedraagt ongev. £ 180,000, bijna de helft van het aan boord van de *Royal Charter* gescheepte goud.

Triest 5 dec. Kapit. T. Kroos, voerende het Nederl. galjootschip *Drie Gebroeders Amerika*, van Hamburg alhier aangekomen, rapporteert, den 15 october in den Atlantischen Oceaan zeilen en tuigage, en later in de Golf van Triest nog andere zeilen verloren te hebben. — Kapitein R. T. Fenenga, voerende den Ned. schoener *Johanna Bertha*, van Amsterdam alhier aangekomen, heeft in den Atlantischen Oceaan en in de Golf van Triest mede stormweder gehad, en daardoor schade aan zeilen en tuigage bekomen.

—o—

Gepraaid:

29 sept., op 22° ZB. en 32° WL., *Cortgene*, D. Dunlop, van Rotterdam n. Batavia.

28 nov., op 46° NB. en 10° WL., *Regina*, J. Lelyveld, van Tjilatjap naar Amsterdam.

29 nov., op 47° NB. en 9° WL., *Mina*, A. Boonstra, v. Rio-Grande n. Falmouth.

3 dec., op 47° NB. en 39° WL., *Johanna Christina*, de Boer, van Newcastle n. Batavia.

Door kapit. Ulrich, voerende de *President Ram*, van Batavia te Brouwershaven binnen:

5 nov., op 12° 1′ NB. en 24° 19′ WL., het Eng. schip *Peruana*, en op 12° 20′ NB. en 24° 19′ WL., Eng. bark *Blyth*, v. Londen n. Kaap Ortegal.

6 nov., op 13° 58 NB. en 25° 58′ WL., Eng. bark *John Hilleman*.

1 dec., op 46° 34′ NB. en 10° 14′ WL., Eng. bark *Economist*.

3 dec., op 47° 33 NB. en 9° 2′ WL., de Nederl. bark *Hellevoetsluis*, kapit. W. J. Vos, van Sunderland naar Hong Kong.

—o—

8 december. De wind te **Falmouth** Z.O., storm, en te **Deal** O.

—o—

Rivierberigt.

Rotterdam. Hoog water 10 dec.: 1ste getijde 3 ure 30 min.; 2de get. 3 ure 54 min.

Arnhem. Waterhoogte 8 dec. 2.52 el.

Keulen. Rijnhoogte 8 dec. 10 v. 9 d. Rijnl.

Cargalijsten.

Rotterdam.

BREMEN, Annechina, H. E. Emmelkamp. — 2099 st. Roodhout, 200 k. Blaauwhout-Extract en 95 pakk. Gambier, F. A. Voigt en Co.; 100 dito dito, C. L. Ringrose en Co.

Schiedam.

BATAVIA en SAMARANG, President Ram, J. R. Ulrich. — 10,392 pic. Koffij, 466 pic. Suiker, 400 pic. Tin en 60 pic. Rotting. N. H. M.

Amsterdam.

SURINAME, Amerika, Meermans. — 324 v. en 9 bloemv. Suiker en 40 punch. Rum, Ministerie van Kolonien; 29 v. Suiker, Insinger en Co.; 32 v. dito, Order.

GALATZ, Tjetska, Doewes. — 1 lading Rogge, Order.

RIGA, Charon, Jongebloed. — 1 lading Hout, Order.

RIGA, Preciosa, Alberts. — 1 lading Hout, Order.

DANTZIG, Twee Gebroeders, Hitman. — 72 l. Tarwe en 1½ l. Erwten, L. Hoyack en Co.

DANTZIG, Zeelust, Holvast. — 1 l. Tarwe, Erwten en Zaad, L. Hoyack en Co.

ASSENS, Magretha Antina, Jager. — 1191 t. Gerst, van Heukelom en Vollenhoven.

Per het schip Elisabeth, kapit. Zeven, van Cette zijn nog aangebragt 10 b. Anijszaad, E. E. Visser.

Advertentien.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden onzer geliefde Moeder en Behuwdmoeder, betuigen wij bij deze onzen opregten dank.

J. H. SCHMASEN.
A. J. SCHMASEN.
VAN RIJCKEVORSEL.

Rotterdam
9 *December* 1859.

Voor de vele en hartelijke bewijzen van deelneming, ons betoond bij het overlijden van onzen geliefden Vader en Behuwdvader, betuigen wij onzen welmeenenden dank.

Rotterdam 10 *December* 1859.

WILHA. PA. VAN BEEKHUYSEN, uit aller naam.

De Ondergeteekenden brengen langs dezen weg ter kennis van de Vrienden der Zendingszaak binnen deze Stad en haren Omtrek, dat zich dezer dagen alhier heeft gevestigd eene **Afdeeling** van de

Utrechtsche ZENDINGS-VEREENIGING,

op de Grondslagen in de Statuten dier Vereeniging uitgedrukt, die bij hen te verkrijgen zijn.

Allen, die verlangen zich aan deze Afdeeling aan te sluiten, worden uitgenoodigd zich bij een der Ondergeteekenden, die voor het tegenwoordige het Bestuur uitmaken, aan te melden, terwijl van een eerlang te houden **OPENBAREN BIDSTOND** nadere aankondiging zal geschieden.

Rotterdam 10 *December* 1859.

H. J. R. G. THEESING, *Voorzitter.*
N. OSTI, *Vice-Voorzitter.*
W. G. HERKLOTS, *Thesaurier.*
C. ARENT Bz., *Secretaris.*

BIDSTOND voor ISRAËL,

op VRIJDAG 16 DECEMBER 1859, des avonds ten **8 ure**, in de **Groote Schotsche Kerk.** Voorganger de Wel Eerw. Zeer Geleerde Heer **L. TINHOLT,** Predikant te *Haarlemmermeer.*

ACADEMIE
VAN
BEELDENDE KUNSTEN EN TECHNISCHE WETENSCHAPPEN.

KUNSTBESCHOUWING met DAMES,
op MAANDAG 12 DECEMBER 1859.
des avonds ten 7 ure.

Het BESTUUR der **Werk-Inrigting voor Hulpbehoevende Blinden** heeft met dankzegging ontvangen de

Gift van *f* 50,

welke den 7 dezer bij den Secretaris werd bezorgd. „*om zoo ver zij strekken kan te dienen tot eene „geringe vermeerdering van het weekgeld der blinde „Menschen in het barre jaargetijde.*"

Het Bestuur meent in den geest van den geachten Gever te handelen, door die uit te reiken aan de *meest* Hulpbehoevenden onder hen, zoo als Vaders of Moeders van Huisgezinnen, die met hetgeen het Bestuur hun geven *kan* zoo noode in hunne behoeften kunnen voorzien, terwijl het Bestuur bij deze gelegenheid zijne Stadgenooten verzoekt eenige **Kaarten** voor de **Winter-Spijsuitdeeling** te mogen ontvangen, om die naar hunne omstandigheden onder hen te verdeelen.

Namens het Bestuur.
E. DEKKER, *President.*
M. RETEMEIJER, *Secretaris.*

SAVONULE LE BEL,

uit zuivere Copaïva zamengesteld, en goedgekeurd door de Med. Faculteit te Parijs, als de voortreffelijkste van alle Capsules of Inspuitingen, om in weinig dagen de meest ingewortelde ziekten te genezen. Prijs 4 Francs het Doosje.

De Hemorrhoïdes

(Aambeijen) worden verzacht en genezen zonder gevaar van schadelijke terugwerking door het zamengestelde Scordium-Poeder. Prijs 3 Francs het Doosje. — Algemeen Depôt: 68, rue de Saintonge te Parijs.

Depôthouders voor de Nederlanden: te Amsterdam, de Heeren RUYS & WEISENBRUCH, Apothekers; te Rotterdam, de Heer ULRICH, Apotheker; te 's Gravenhage, de Heer J. C. F. L. SNABILIÉ, Apotheker; te Haarlem, de Heer J. J. SCHREUDER, Apotheker.

Te ROTTERDAM
LIGT IN LADING
NAAR
NEW-YORK,
het Bremer BARKSCHIP ***HERZOGIN VON BRABANDT,*** Kapt. **A. Belling.**
Adres bij WAMBERSIE & ZOON.

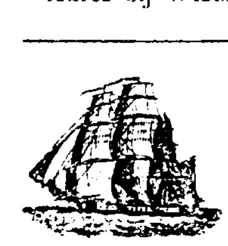

Te ROTTERDAM
LIGT IN LADING
NAAR
BOSTON,
het extra snelzeilend Pruissisch BARKSCHIP ***GEORGE CARL,*** Kapt. **C. Ziesmer.**
Adres ten Kantoren van KUYPER, VAN DAM & SMEER, HUDIG & BLOKHUYZEN en WAMBERSIE & ZOON.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-MAATSCHAPPIJ.

ROTTERDAM-LONDEN.

In directe verbinding met de Stoombooten van de Nederlandsche Stoomboot-Reederij *van* en *naar* alle Plaatsen aan den Rijn.

BATAVIER — W. Smith.
Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Dingsdag 13 December, 's namiddags ten **1** ure.
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Zondag 18 December, 's morgens ten **11 ure.**

FIJENOORD — H. Rolfe.
Van ROTTERDAM naar LONDEN,
Zondag 11 December, 's morgens ten **10** ure.
Van LONDEN naar ROTTERDAM,
Donderdag 15 December, 's morgens ten **8** ure.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de Nederlandsche Stoomboot-Maatschappij, in de Boompjes te Rotterdam, bij alle Agenten der Nederlandsche Stoomboot-Reederij en aan de Expeditie-Kantoren van de Heeren J. P. KOENS & Co.

NEDERLANDSCHE STOOMBOOT-REEDERIJ.

AFVAART *BOOMPJES.*

De **DIENST** is, van af den **3 December 1859,** voorloopig als volgt vastgesteld:

Dagelijks, met uitzondering van Zondag en Donderdag, van ROTTERDAM langs NIJMEGEN naar MANNHEIM en tusschen gelegen Plaatsen, des morgens ten **8** ure.

Dagelijks, met uitzondering van Zondag en Donderdag, van NIJMEGEN naar ROTTERDAM, des morgens ten **7** ure.

De Stoombooten dezer Reederij hebben op het Dek **Glas-Paviljoen** en ieder **twee Slaapkamertjes,** welke voor eene Reis *af te huren* zijn.

		G. K.	V. K.
VRACHT: Van ROTTERDAM naar	NIJMEGEN	*f* 1.80.	*f* 1.10.
„ „ „	KEULEN	*f* 3.75.	*f* 2.35.
„ „ „	MANNHEIM	*f* 9.35.	*f* 5.85.

Nadere informatien zijn te bekomen bij de **Nederlandsche Stoomboot-Reederij** te Rotterdam.

VERKOOPING VAN BOEKEN,

in verschillende **Talen** en **Vakken** van **Wetenschap, Kunst** en **Smaak,** waaronder **uitmuntende Werken** voorkomen, alsmede **eene fraaije verzameling nieuwe Romans,** benevens **Pracht- en Plaatwerken, Bijbels** met **Platen, Atlassen** en **Kaarten, Muziek, Platen, Schilderijen** en **Liefhebberijen,** op *Maandag den* 12 *December* 1859 en volgende dagen, des avonds ten half zes ure, door en ten Huize van den Boekverkooper ***J. F. K. SCHWAEBE,*** in den Oppert, te Rotterdam, bij wien de Catalogus à **10 Cents** te bekomen is.

Alles nog TE ZIEN op HEDEN den 10 December 1859, van 10 tot 3 ure.

AFGIFTE
DER
BROOD- en TURFKAARTEN
VAN HET
OUDE MANNENHUIS.

REGENTEN van het **Oude Mannenhuis** te *Rotterdam* zullen op Maandag 12 December 1859, in het Oude Mannenhuis op de Hoogstraat, de **BROOD- en TURFKAARTEN** voor de **Winterbedeeling** van dat Gesticht afgeven aan de Gebeneficeerden wier Geslachtsnamen beginnen met de Letters:

A, B, C, D, E en F, des morgens ten 10 ure;
G, H, I, K, L „ M. „ „ „ 11 „
N, O, P, Q, R „ S. „ middags „ 12 „
T, U, V, W „ Z. „ „ „ 1 „

Regenten herinneren, dat iedere Gebeneficeerde in Persoon moet tegenwoordig zijn op den voor haar bepaalden tijd; dat alleen Ziekte-Attesten, op dien dag afgegeven, in aanmerking komen; dat iedere Gebeneficeerde hare Bedeelingskaart moet vertoonen; dat zij die in dit jaar verhuisd zijn schriftelijk opgave van Wijk en Nommer van hare tegenwoordige Woonplaats moeten overleggen, en dat ieder, die mogt verzuimen deze bepalingen na te komen, van de Bedeeling gedurende dezen Winter zal verstoken zijn.

DEPOT van THEE.

De **THEEËN** uit het Thee-Magazijn van **JAN VAN REES & ZOON,** te *Zwolle*, uitmuntende door Kracht, Geur en bovenal door Waterhoudendheid, zijn voortdurend in verzegelde Pakjes van $2\frac{1}{2}$ en 5 Ons, voorzien van Stempel, Prijs en Nommer, verkrijgbaar bij *C. J. W. SNABILIÉ* Jr., Grootemarkt, n.° 148, te Rotterdam, alwaar Prijs-Couranten te bekomen zijn.

DIRECTEUREN der **Bank van Leening** te ***Rotterdam*** zullen op DONDERDAG den 15 December 1859 of volgende dagen doen Verkoopen **alle** voorhanden **PANDEN,** welke in **Julij, Augustus** en **September 1858** zijn Beleend.

Diegenen, welke den Verkoop hunner Panden wenschen voor te komen, zullen de daarop verschenen Interessen moeten afdoen vóór of uiterlijk op Maandag den 12 December 1859.

Het PAND,

zijnde MOUTERIJ, ROSMOLEN, PAARDENSTAL, HOOIZOLDER, OPEN PLAATS en ERVE, aan de zuidzijde van de Breedstraat en aan de westzijde van de Korte Frankenstraat te Rotterdam, op den 7 December laatstleden door de Notarissen *VAN DER HOOP en REEPMAKER* geveild, zal op Woensdag den 14 December 1859, des namiddags ten 5 ure, in het Notarishuis aldaar, eerst in Twee Koopen en daarna gecombineerd, worden **Afgeslagen.**

Het PAND en ERVE,

aan de Hoogstraat, wijk 11, n.° 317, te Rotterdam, Woensdag laatstl. door den Notaris *J. HOGERSDIJK* aldaar, in het Locaal der Publieke Verkoopingen, aan de Gelderschekade, geveild, zal op Woensdag den 14 December aanstaande, des namiddags ten 5 ure, door voornoemden Notaris, ter zelfder plaatse, worden **Afgeslagen.**

Openbare Vrijwillige VERKOOPING.

De Notaris *ABRAM VAN RIJCKEVORSEL W. Zoon,* residerende te Rotterdam, als last hebbende van zijn Principaal, is voornemens, op Woensdag den 14 December 1859, des namiddags ten vijf ure, in het Locaal voor Openbare Verkoopingen, aan de Gelderschekade te Rotterdam, te Veilen en aan den hoogstbiedende of eerstmijnende te Verkoopen:

Een hecht, sterk en welgebouwd **HUIS, BOVENWONINGEN** en **ERVE,** staande en gelegen aan de zuidzijde van de Meent, binnen Rotterdam, vroeger in de Wijkverdeeling bekend wijk H, n.° 101, en thans wijk 8, n.° 110, op den Perceelsgewijzen Kadastralen Legger der gemeente Rotterdam voorkomende onder sectie K, n.° 275.

Aangeslagen in de Grondbelasting over den jare 1859 tegen *f* 32.01. Zijnde te aanvaarden den 1 Februarij 1860 en in diverse Perceelen verhuurd, te zamen aan Huur opbrengende *f* 338 in het jaar.

Nadere informatien zijn te bekomen ten Kantore van voornoemden Notaris, terwijl voorschreven Pand twee dagen vóór en op den dag der veiling, op de gewone uren, zal kunnen worden bezigtigd, mits voorzien zijnde van een Permissiebiljet, daartoe door denzelfden Notaris af te geven.

KANTOREN en PARTICULIEREN worden opmerkzaam gemaakt op het dezer dagen uitgegeven en in de meeste Boekwinkels verkrijgbaar gestelde:

BALANS-BOEK.

STAAT VAN BEZITTINGEN EN SCHULDEN,
EN
BALANS
MET
WINST- EN VERLIESREKENING,
over het Jaar 1859.
BENEVENS DE
BEGROOTING van INKOMSTEN en UITGAVEN
voor 1860.

In folio schrijfformaat, op zwaar velin papier gedrukt, en in kartonnen bandje met linnen rug, gebonden.

Prijs f 1.90.

Men vraagt te Huur,

tegen Mei of November e. k., een **HUIS,** liefst met **TUIN,** bevattende **8 a 9 Kamers,** aan den Coolsingel, Schiekade, Goudschen Singel of omstreken. Adres, met opgaaf van Stand en Huurprijs, aan letter H, aan het Bureau dezer Courant.

Op een **Kantoor** wordt als

JONGSTE BEDIENDE

gevraagd een **JONGELING,** van de P. G., niet boven de 16 jaren en eene goede hand Schrijvende. Adres, *franco*, onder letter V, bij de Boekhandelaren J. VAN BAALEN & ZONEN, te Rotterdam.

Er wordt bij eene **Familie** te *Batavia* gevraagd eene

BONNE of KINDERMEID,

van de Protestantsche Godsdienst, die geschiktheid heeft om kleine Kinderen te verzorgen en bezig te houden, alsmede goed kunnende Naaijen.

Hierop reflecterende adresseere men zich met *franco* Brieven, onder de letter S, bij de Boekverkoopers M. WIJT & ZONEN, te Rotterdam.

***Rotterdamsche* SCHOUWBURG.**

Directie: ***J. Eduard de Vries.***

ZATURDAG 10 DECEMBER 1859:

EEN HUWELIJK ONDER LODEWIJK XV,

Blijspel in vijf Bedrijven, naar het Fransch van *A. Dumas.*

GEVOLGD DOOR:

Vader en Zoon,

Blijspel met Zang, naar het Fransch van *Dumanoir,* door *P. A. Manus.*

Aanvang ten HALF ZEVEN ure precies.

Prijzen der Plaatsen:

Balcon	*f* 2.—	Parterre	*f* 0.75.
Loge	- 1.—	Galerij	- 0.30.

NIEUWE SCHOUWBURG,

op de Kruiskade.

KONINKLIJKE HOLLANDSCHE TOONEELISTEN,

Directie: ***BREEDÉ & VALOIS.***

(N.° 8 van 't Abonnement.)

ZATURDAG 10 DECEMBER 1859:

DE ROMAN VAN EEN' ARMEN EDELMAN,

Tooneelspel in 7 Tafereelen, naar het Fransch (*le Roman d'un jeune homme pauvre*) van *Octave Feuillet*, door *B. L.*

Aanvang ten HALF ZEVEN ure.

BERIGT.

Toen de Administratie van den zoogenaamden Grooten Schouwburg nu bijna twee jaren geleden goed vond de Prijzen der Plaatsen in dien Schouwburg beduidend te verminderen, besloot de Directie van den Nieuwen Schouwburg voorshands hare primitive Prijzen onveranderd te behouden, in afwachting dat de Administratie van den Grooten Schouwburg te eeniger tijd van haren genomen maatregel zoude terugkomen. Dit het geval echter niet zijnde, zoo heeft de Directie van den Nieuwen Schouwburg besloten tot de volgende

WIJZIGING VAN DE PRIJZEN DER PLAATSEN:

1ste Rang *f* 1. Parterre 60 Cts. Galerij 25 Cts.

(Abonnement niet gangbaar.)

ZONDAG 11 DECEMBER 1859:

Eene Tweede Voorstelling van

VERGELDING,
of
EEN AVONTUUR ONDER KAREL IX VAN FRANKRIJK,

Tooneelspel (van het Théâtre Français) in 3 Bedrijven, *Frédéric Soulié* en *Badon* vrij gevolgd, door *C. J. Roobol.*

DAARNA:

EEN CARNAVALS-FEEST,

komisch Divertissement, gearrangeerd door den Heer ZINCK.

DANSEN:

1. INTRODUCTION, door het **Corps de Ballet.**
2. GRAND PAS DE DEUX, door den **Heer** en Mad. **Zinck.**
3. PAS POLICHINELLE, door den Heer **Lardé** en de Dames **K.** en **M. van Velzen.**
4. PLUMPUDDING, komische Dans, door den Heer **Zinck** en Mej. **Belinfante.**
5. LE PRINCE IMPÉRIAL, Nieuwe Quadrille, gearrangeerd door de Société Academique des Professeurs de Danse te Parijs. (Opgedragen aan H. M. de Keizerin van Frankrijk.)
6. PAS STYRIEN, door den Heer en Mad. **Zinck.**
7. FINAL, door het geheele **Ballet-Personeel.**

Aanvang ten ACHT ure.

WIJZIGING VAN DE PRIJZEN DER PLAATSEN:

1ste Rang *f* 1. Parterre 75 Cts. Galerij 40 Cts.

Plaatsen zijn dagelijks te bespreken a 10 Cents extra voor iedere Plaats.

VERWACHT, ZATURDAG 17 DECEMBER 1859,
ter Benefice van den Heer KIEHL:
HET SPOOK,
Romantisch Tooneelspel in 5 Bedrijven (in een aantal jaren niet vertoond).

VERTREK der SPOORTREINEN.

Hollandsche Spoorweg.

Van Rott. naar Amsterdam:	7.30, 11.40, 3.30, 6.30.
„ „ alleen n. 's Hage:	9.45 's morg. en 9.35 's av.
„ Amst. naar Rotterdam:	8.30, 11.30, 4.30, 7.30.
„ 's Hage alleen n. Rott.:	8.30. 's morg. en 3.40 's midd.

Spoorweg Antwerpen-Rotterdam.

Van Rott. naar Antwerpen en Breda:	10.15, 3.—.
„ Dordrecht naar Rotterdam:	10.40, 3.20.
„ Breda naar Antwerpen en Rott.:	6.50, 12.35.
alleen naar Antwerpen en Moerdijk:	5.20.
„ Antwerpen naar Breda en Rott.:	7.45, 12.20.
alleen naar Breda en Moerdijk:	5.25.

Rhijn-Spoorweg.

Rott.n.Utr.,Amst.,Arnh.:	7.—, 10.—, 12.15, 1.30, 5.15, 7.15
Amst.n.Utr.,Rott.,Arnh.:	7.20, 10.35, 12.30, 2.30, 6.—, 7.45
Arnh.n.Utr.,Amst.,Rott.:	6.30, 9.45, 11.35, 12.30, 6.50, —
Utr.n.Rott.6.30.—n.Amst. 6.45, beide behalve Zondag.	

Gedrukt en uitgegeven bij
G. en C. A. van Reyn.
te Rotterdam.

BIJBLAD,

behoorende tot de

ROTTERDAMSCHE COURANT

VAN

ZATURDAG 10 December 1859, N°. 294.

KENNISGEVING.

VRIJSTELLINGEN

VAN DIENSTDOENDE MANSCHAPPEN BIJ DE

Nationale Militie.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, gezien art. 21 der wet, omtrent de inrigting der Nationale Militie van 8 Januarij 1817, bepalende den tijd, waarop de *voor zich zelve dienende manschappen* bij de Nationale Militie, die overeenkomstig gemeld art. en de artt. 3, 15 en 16 der wet van 27 April 1820, aanspraak hebben op ontslag, zich moeten aanmelden:

Gelet op Z. M. besluit van den 3den Junij 1817, houdende, dat de vrijstellingen juist niet bepaaldelijk in den loop van het laatst voorgaande jaar behoeven te zijn verkregen, doch na de inlijving, overeenkomstig de bepalingen deswege bij artt. 91 en 94 der voorm. wet gemaakt.

Brengen bij deze ter kennis van alle *voor zich zelve dienende manschappen* bij de Nationale Militie die sedert hunne inlijving, *hetzij door het overlijden van eenen Vader of wel Moeder, weduwe zijnde, of door eene plaats gehad hebbende regterlijke separatie of echtscheiding der ouderen, of eindelijk door overlijden van een broeder of broeders*, overeenkomstig de bepalingen, *voor die gevallen* bij het 91ste en 94ste artikel der wet gemaakt, regt op Vrijstelling hebben verkregen en hun ontslag verlangen, dat zij, of wel hunne Ouders of Voogden, Curators of Gemagtigden, zich, voorzien van een verzoekschrift en van de bewijzen, bij art. 91 en 94 der wet vastgesteld, kunnen vervoegen voor de Commissie die daartoe zitting zal houden, *ten Raadhuize op Vrydag den 23 December* 1859, *des namiddags ten één ure.*

Zullende het verzoekschrift moeten bevatten de volgende opgaven omtrent den dienstdoenden persoon die vrijstelling verzoekt, of voor wien vrijstelling verzocht wordt, te weten:

1. *Den Naam en Voornaam, alsmede den Bijnaam zoo hij dien heeft.*
2. *De Geboorteplaats en den datum der Geboorte.*
3. *Het jaar der ligting waartoe hij behoort en den datum der inlijving.*
4. *Het nummer door hem getrokken.*
5. *Het wapen en nummer (voluitgeschreven) van het Korps waarbij hij dient.*

Kunnende geene bewijzen worden aangenomen, dan die welke in allen deele overeenstemmen met de voorschriften der wet, en welke bestaan:

a. *in de bewijzen zoo als die bij artt. 91 of 94 der wet, voor elke vrijstelling zijn voorgeschreven, en*
b. *in de extracten uit de registers van overlijden of de bewijzen van de plaats gehad hebbende regtelijke separatie.*

Wordende de belanghebbenden wijders vermaand om den voorschreven tijd niet te laten voorbijgaan en alzoo voor te komen dat zij door een te laat ingeleverd verzoek voor dit jaar, alle regt op vrijstelling verliezen, terwijl hun tevens wordt opgemerkt dat op geene verzoeken, mag worden acht gegeven, waarbij de vereischte bewijzen tot staving van de wettigheid der aanspraak op vrijstelling niet gevoegd zijn.

Rotterdam den 9 December 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE. *de Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

KENNISGEVING.

VRIJWILLIGERS

VOOR DE DIENST DER

NATIONALE MILITIE.

BURGEMEESTER en WETHOUDERS van *ROTTERDAM*, gezien art. 29 en 30 der Wet omtrent de inrigting der Nationale Militie, van den 8sten Januarij 1817 (Staatsblad n.° 1), houdende dat de Militie zoo veel mogelijk uit *VRIJWILLIGERS* zal worden genomen, en dat het aan elke Gemeente zal vrijstaan het bepaalde Contingent geheel of gedeeltelijk in Vrijwilligers te leveren;

Doen te weten, dat gedurende de geheele maand Januarij 1860, met uitzondering van den Zondag, des voormiddags van *tien* tot *twaalf* ure, ter Secretarie dezer Gemeente (*Afdeeling: Militaire Zaken en Schutterij*), gelegenheid zal zijn tot de inschrijving van de Manschappen, die zich vrijwillig in de dienst der Nationale Militie verlangen te verbinden, onder genot eener tegemoetkoming van *DERTIG GULDEN.*

Wordende de belanghebbenden tevens opmerkzaam gemaakt op de bepalingen van art. 31 en 97 der voorm. Wet, houdende, dat als *Vrijwilligers* zullen worden aangenomen, allen die op den éérsten Januarij 1860, ongehuwd zijnde, hun 19de jaar zijn ingetreden en hun 30ste jaar niet hebben volbragt, ten ware zij reeds in dienst der Nederlandsche Armee of Nationale Militie hadden gestaan, in welk geval zij tot den ouderdom van 35 jaren zullen worden toegelaten; dat zij de *laatste vijftien maanden* binnen deze Gemeente moeten hebben gewoond, en de lengte hebben van *één El vijf honderd zeventig strepen*, van goed gedrag en vrij zijn van alle ligchaamsgebreken — al waren die ook van een tijdelijken aard — die tot de militaire dienst ongeschikt maken, en aan de Nationale Militie, zoo zij daarin gevallen zijn, hebben voldaan, of bewijzen daaraan niet te hebben kunnen voldoen.

Wordende wijders *Armbestuurders* en *Regenten* der Godshuizen, die bij Art. 46 der Wet bevoegd zijn verklaard, om uit de bedeelden en in de gemelde gestichten opgevoed wordende personen, VRIJWILLIGERS aan te bieden, verzocht hen aan te manen tot de vrijwillige dienst, waarvoor hun, krachtens evengemeld art., de voorkeur boven anderen moet worden gegeven.

Rotterdam den 9 December 1859.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,

de Secretaris, STORM VAN 'S GRAVESANDE. *de Burgemeester*, J. F. HOFFMAN.

STATEN-GENERAAL.

Tweede Kamer.

Zitting van Vrijdag 9 December.

De Tweede Kamer heeft heden voortgezet en ten einde gebragt de beraadslaging over

HOOFDSTUK IX B DER STAATSBEGROOTING voor 1860 (*Departement van Finantiën*).

Bij de 8ste afdeeling (posterijen) werden onderscheidene punten betrekkelijk het postwezen ter sprake gebragt. De heer *van Eck* betoogde de wenschelijkheid 1°, om het tractement der postbeambten te vermeerderen; 2°, om in te voeren een examen zoo voor de surnumerairs als voor de directeuren bij de posterijen: 3°. de wenschelijkheid van de invoering van een uniform port van 5 cents, zonder evenwel daarbij de verpligte frankering te stellen; 4°, de noodzakelijkheid om in het belang van een goed toezigt de stempeling der brieven duidelijker en met naauwkeuriger aanwijzing van den tijd te doen plaats hebben, en 5°. de wenschelijkheid van het nemen van maatregelen, dat niet langer de Fransche en Belgische posten te Rotterdam, bij gebrek aan behoorlijke aansluiting der spoortreinen, 3 uren blijven liggen. — De heer *Meylink* wenschte de volgende verbeteringen te zien ingevoerd: 1°, dat de brieven voor sommige gedeelten des Rijks niet langer een omweg maakten; 2°, dat de brieven niet hier en daar soms 24 uren bleven liggen, en 3°, dat de stempeling leesbaarder werd gemaakt. — De heer *de Poorter* wees op het voorbeeld van Pruissen, dat zeer gunstige bepalingen gemaakt had ten aanzien van het brievenvervoer voor militairen beneden den rang van officier, en drukte den wensch uit dat de Regering gelijke maatregelen hier te Lande nemen zou. — De heer *Strens* toonde aan, hoe ten gevolge van het supprimeren van de nachtdienst op den Rijnspoorweg, de brieven uit 's Gravenhage naar Limburg verzonden daar eerst den vierden dag aankwamen, en drong ten deze op verbetering aan. — De heer *Mackay* was het niet eens met den heer van Eck omtrent de door dezen verlangde examina; hij meende dat de practische ondervinding, die een surnumerair moest hebben om te kunnen worden bevorderd, beteren waarborg opleverde dan een theoretisch examen. Voorts bragt hij hulde aan het vele goede dat door het kleine personeel der postbeambten werd volbragt; drong ook hij aan op eene verbetering der stempeling; drukte den wensch uit dat men spoedig tot een uniform port mogt geraken, en eindelijk dat het der Regering gelukken mogt tractaten te sluiten met andere Mogendheden, tot verbetering der postverbinding, doch bepaaldelijk dat zij van Engeland verkreeg eene vermindering van het brievenport, ofschoon hij wist dat Engeland tot voorwaarden daarvan de herziening eener andere wet stelde. Het zou hem aangenaam zijn, indien de Regering Engeland op dat punt tot rekkelijkheid en inschikkelijkheid kon overhalen.

De *Minister van Finantiën* beantwoordde de verschillende sprekers in substantie volgenderwijs:

1°, dat de surnumerairen in den regel alleen worden gekozen uit de kandidaten die twee jaren en langer reeds op een postkantoor waren werkzaam geweest; dat deze waarborg van praktische kennis tot dusver voldoende werd geacht, doch dat men niet aarzelen zou over te gaan tot de instelling van een examen, zoodra het blijken mogt, dat daartoe noodzakelijkheid bestond; 2°, ten aanzien van de stempelingen hadden de proeven tot verbetering die men ten deze genomen had nog niet het gewenschte resultaat gehad; doch zeker was het, dat in ieder geval eene meer uitvoerige stempeling meer tijd zou kosten, vertraging in de bezorging en vervroeging van den tijd der sluiting van de bussen ten gevolge moest hebben; 3°, dat binnen korten tijd de termijn verstreken was binnen welken tot eene herziening der postwet moest worden overgegaan, en dat men alsdan het vraagstuk van het uniform port grondig zou kunnen bespreken; 4°, dat de Minister gaarne in overweging zou nemen, wat op het voorbeeld van Pruissen geschieden kon, in betrekking tot de brieven van militairen, althans wat de miliciens betrof; 5°, dat de klagten over de expeditie naar Limburg gegrond waren, en dat, wanneer daarin nog niet was voorzien, zulks was het gevolg van de hoop die de Minister nog altijd koesterde om geheel of gedeeltelijk de nachtdienst op den Rijnspoorweg te doen herstellen. Reeds was omtrent dit punt alles met de Rijnspoorweg-Maatschappij geregeld, toen men op moeijelijkheden stuitte van de zijde der Pruissische administratie, welke de Minister echter hoopte spoedig uit den weg te zien geruimd; 6°, dat de Regering geene poging verzuimde om de buitenlandsche postrelatien te verbeteren en dat Engeland inderdaad de vermindering van het porto afhankelijk stelde van de regeling eener andere zaak, die met het postwezen niet regtstreeks in verband stond; dat de Minister echter hoopte de hinderpalen ten dezen te kunnen wegnemen; dat het althans aan pogingen daartoe bij hem niet zou ontbreken.

Niemand meer het woord vragende werden de debatten gesloten verklaard.

De 8ste en volgende afdeelingen werden zonder discussie en zonder hoofdelijke stemming goedgekeurd en het hoofdstuk zelf aangenomen met 57 tegen 1 stem, zijnde die van den heer van Hall.

Daarna werd geopend de algemeene beraadslaging over het

Xde HOOFDSTUK DER STAATSBEGROOTING (*Departement van Oorlog*).

De heer *van der Veen* stelde op den voorgrond dat de begrooting, die thans aan de Kamer was aangeboden, aanzienlijk hooger was dan die voor het loopende dienstjaar, terwijl de Minister het vooruitzigt gaf dat het eindcijfer nog het volgende jaar zou klimmen. Sommige punten waarover die verhooging liep werden door den spreker niet afgekeurd, daar de ondervinding ten deze ruimschoots uitspraak scheen te hebben gedaan. Deze onderwerpen betroffen de betere voeding, de betere huisvesting en de verhoogde soldij van den soldaat, en het voorzien van ons leger van materieel en van wapenen, die voldeden aan de eischen van den tegenwoordigen tijd. Hij zou intusschen gaarne van den Minister vernemen, tot welke totale uitgaven de geheel nieuwe bewapening van ons leger leiden zou. Spreker had nimmer betwijfeld de noodzakelijkheid van het bezit van geoefende troepen, vooral van een geoefend kader. Doch juist op dit punt vond hij in de begrooting een eerste bezwaar, namelijk of tot de bereiking van dat doel het wel noodig ware om een zoo groot tal van manschappen, die reeds geoefend waren, op te roepen en in een vast kamp te vereenigen. Hij onderstelde dat de soldaat, die eenmaal de behandeling der wapenen had geleerd, aan die oefening minder behoefte had; maar dat zij bovenal van officieren en onderofficieren moest worden gevorderd. De Minister zelf stelde de noodzakelijkheid op den voorgrond, van het bezit van een sterk en welgeoefend kader. Dwaalde hij niet, dan was voor oefening van een kader een groot aantal troepen wel altijd wenschelijk, maar geen volstrekt vereischte, en moesten wij ons alleen tot het volstrekt noodige bepalen. Was dus voor dat kader de jaarlijksche oefening van een groot aantal troepen in een vast kamp niet volstrekt noodzakelijk, dan zou hij zoodanig magtsvertoon ook niet wenschelijk achten; vooral niet een vast kamp op eene plaats, die niet met de verdediging van het Land in verband stond. Hij hoopte dan ook dat de Minister ten aanzien van de keuze van het kamp in ieder geval de zaak in nadere overweging zou nemen. Een ander en groot bezwaar was voor den spreker gelegen in de voorgestelde uitbreiding van het leger, vooral in tijd van vrede. De Minister had in de gewisselde stukken verklaard dat zijne organisatie steunde op een zoogenaamd kaderleger. De Minister was het dus in beginsel met den spreker eens, doch het kwam er nu op aan, wat onder een kern behoorde te worden verstaan. Naar sprekers berekening zouden wij volgens het plan des Ministers in tijd van vrede een leger hebben van 40.000 man; dat kwam niet overeen met zijn denkbeeld omtrent een kaderleger. Hij was vreemd in het vak der krijgskunde en zou zich dus onthouden van de beantwoording der vraag, of de Min. niet meer voorstelde dan voor een kern noodig was; doch geroepen om ook over dit hoofdstuk zijne stem uit te brengen, meende de spreker zijne meening te moeten openbaren, opdat, indien hij dwaalde, deskundigen hem konden teregt wijzen. Aangenomen echter dat de voorgestelde uitbreiding noodzakelijk was, dan nog maakte die uitbreiding hem uit een ander oogpunt bezorgd. Wanneer men zich toch op dit hellende vlak begaf, dan zou het moeijelijk zijn daarop staande te blijven. Wel was hij overtuigd dat de Minister aan zijn oorspronkelijk plan geene verdere uitbreiding geven zou; maar volgende Ministers zouden de tegenwoordige uitbreiding kunnen beschouwen als eene eerste schrede op dien weg. Daarom zag hij liever de leger-organisatie bij de wet vastgesteld. Naar zijne meening belette of verbood de Grondwet zoodanige regeling niet. Wat de vestingwerken betreft, ofschoon hij ook daarin geen deskundige was, moest hij toch verklaren dat hij niet overtuigd was door het betoog van den Minister, dat onze levende strijdkrachten niet hooger zouden klimmen dan volstrekt noodig was voor onze verdediging. De slotsom van sprekers overwegingen was deze: dat hij zou toestaan hetgeen werd geëischt voor de betere voeding, huisvesting, soldij en wapening, doch dat hij bezwaar maakte om, tenzij nog beter ingelicht, mede te werken tot uitgaven gevorderd voor oefening in een vast kamp en tot uitbreiding van ons leger op den voet van vrede, waarvan de kern hem nu reeds te groot toescheen.

De heer *van Voorthuysen* toonde aan, dat het cijfer onzer begrooting van oorlog, vergeleken met dat voor andere Landen, het 9de was in grootte. Het cijfer van Engeland vergeleken met de uitgaven voor de algemeene dienst was 48 pct., Zweden 47, Frankrijk 34, Oostenrijk 34, Pruissen 33, Denemarken 33, België 32, Sardinië 28 en Nederland 26 pct. Na aftrek van de rente onzer nationale schuld was het Nederlandsch budget van oorlog de 8ste in rang. Frankrijks budget bedroeg 38 pct., Engeland 28, Pruissen 30, België 32, Sardinië 35, Denemarken 41, Beijeren 31 en Nederland 29 pct. Vergeleek men ons budget met inbegrip van de uitgaven voor de Marine met de budgetten van die Landen, die mede vloten bezaten, dan was ons budget in verhouding niet hooger dan dat van Engeland, Frankrijk en Denemarken. Met deze vergelijkingen echter behoorde men voorzigtig te zijn. Want indien men bijv. de verschillende afdeelingen der begrooting zou willen vergelijken, men zou zien, dat elke juiste maatstaf daarbij ontbrak. Zoo wisselden voor Pruissen, Beijeren en Frankrijk de uitgaven voor den staf af van 6 tot 8 pct., voor de soldij van 40 tot 54, voor de voeding van 16 tot 23, voor de vestingwerken van $1\frac{1}{2}$ tot 6, voor de kazernering van 3 tot 10 pct. Bij de beoordeeling van hetgeen een Land voor zijn defensiewezen noodig had, moest nimmer worden uit het oog verloren de mate van gevaar, waaraan dat Land blootgesteld was door de mogelijke magtsontwikkeling der vijanden, waarmede het te doen kon krijgen, en men zou zich aan bittere teleurstelling bloot geven, indien men de kosten van verdediging slechts bepaalde in verhouding tot de bevolking en de behoefte zelve van het Land. Die behoefte moest veeleer geregeld worden 1°. door den staatkundigen toestand van het Land; 2°. door zijne ligging en natuurlijke gesteldheid en 3°. door het bezit van eene groote handelsvloot en van Overzeesche bezittingen. Wanneer het eerste punt ons tot uitbreiding onzer weerbaarheid niet noopte, voorzeker waren de twee andere punten op ons Vaderland van toepassing. En wanneer de spreker nu aan deze eischen toetste hetgeen door den Minister werd gevraagd, dan kon hij niet inzien dat er van weelde sprake kon zijn. In den regel vindt verhooging van uitgaven, die men wel eens inproductief noemt, geene toejuiching bij staathuishoudkundigen: maar hij kon die niet onthouden wanneer hij er op lette dat de verhooging van uitgaven hoofdzakelijk het gevolg was, niet zoo zeer van uitbreiding van het leger, als wel van verbetering van het lot van den soldaat. Hij vond daarin eene aanmoediging voor jongelieden om zich aan de dienst van het Vaderland te wijden, waarmede hij vrede hebben kon. Dit te meer omdat toeneming van het getal vrijwilligers het getal zou verminderen van hen die als lotelingen in dienst zouden gaan treden, en omdat de gedwongen dienst, volgens de beroemdste staathuishoudkundigen, de meest verderfelijke belasting was. Door betere voeding en soldij zou tevens een deel van den last die thans enkel op de min gegoeden drukte in den vorm van geld overgaan op de meer gegoeden. De grootere kosten voor de verdediging van het Land waren overigens, naar sprekers inzien, in den tegenwoordigen toestand der Maatschappij onvermijdelijk, ten einde de zelfstandigheid en de waardigheid van het Land te kunnen handhaven. In het voorbereid zijn lag juist het middel om den vrede te bewaren, en al waren wij tegen overmagten bestand, dan moest toch de wijze waarop we zouden moeten bukken eervol moeten zijn, en men bukte niet eervol wanneer men weerloos was. Indien spreker dus zooveel mogelijk aan den Minister de hand wilde reiken, behoorde deze van zijne zijde eenigzins toegevend te zijn. Die toegevendheid verlangde de spreker betrekkelijk de oproeping van militairen tot verdere oefening, die eenmaal geoefend waren. Uit een staathuishoudkundig oogpunt had hij daartegen groot bezwaar. Men ontnam daardoor krachten aan de nijverheid; men berokkende schade aan de opgeroepenen, die men opriep terwijl zij werk hadden en huiswaarts zond als er geen werk meer voorhanden was. Spreker verlangde van den Minister de verzekering dat, zoo al niet dit jaar, dan toch in de toekomst, zooveel mogelijk dit bezwaar voor de nijverheid en den arbeid zou worden opgeheven. De Minister, die met zooveel zorg maatregelen nam tegen den vijand van buiten, zou, naar de spreker hoopte, niet geheel en al voorbijzien den vijand, die bij overdreven uitgaven voor oorlog van binnen kon ontstaan: den vijand namelijk van het pauperisme. Deze ontstond uit niets anders dan dat de voortbrenging geen gelijken tred hield met het verbruik en die voortbrenging moest worden voortgebragt door arbeid en kapitaal. De Minister zij dus met beide zoo spaarzaam mogelijk en hij zou daardoor zich dubbel verdienstelijk maken.

De heer *Delprat* ging van de stelling uit, dat wij omringd waren van magtige naburen en dat, indien deze ons aanvielen, wij onze uiterste krachten moesten inspannen, om onze onafhankelijkheid en zelfstandigheid te kunnen bewaren. In dergelijke omstandigheden zouden wij gereed moeten zijn, om met al onze hulpmiddelen tot dat doel te kunnen zamenwerken. Met deze stelling voorop te zetten bedoelde hij niet, dat wij steeds als ten strijde gereed moesten staan, en dat wij daarom krachten en geld zouden moeten verspillen, doch hij meende dat, indien dergelijke omstandigheden zich voordeden, wij in staat moesten zijn om al onze hulpmiddelen tot verdediging te kunnen gebruiken. Het zou dus een vereischte zijn om in vredestijd zoodanige maatregelen te nemen, die tot de bereiking van dat doel leiden konden. Dit was ook de grondslag waarop men de tegenwoordige begrooting moest onderzoeken, altijd onderstellende dat de aangevraagde middelen onze finantiële krachten niet te boven gingen. De spreker wenschte dus na te gaan of wij, met de middelen die de Regering vroeg, in staat zouden zijn om, indien wij door een overmagtigen vijand bedreigd werden, alle hulpmiddelen, zoowel levende als doode, te gebruiken, met het vooruitzigt ons te kunnen verdedigen. Wat de passive middelen betreft, is het ieder duidelijk dat we ons deze reeds nu moesten aanschaffen, omdat het bij de uitbarsting van een oorlog te laat zou zijn. Het was dus noodig die middelen, wapenen en vestingen, thans in orde te brengen. In deze begrooting lag [illegible] daartoe de vereischte middelen aanwezig. Wat de levende middelen aangaat, toetste de spreker de begrooting aan hetgeen hij als eisch voorop had gesteld, alleen voor zoover de infanterie betrof, omdat deze de hoofdzaak uitmaakte. En dan geloofde de spreker dat men in oorlogstijd niet meer dan op 100,000 man rekenen moest. Daaronder zouden zijn 45,000 man schutterij, die echter dan gesteund zouden moeten worden door het kader uit het leger. Van dit standpunt uitgaande trad de spreker in eene becijfering, waarbij hij tot de slotsom kwam dat de voorgestelde organisatie van de infanterie niet kon geacht worden weelde te zijn, of meer dan noodig, en daarbij beantwoordde hij ter loops den heer v. d. Veen, door dezen aan te toonen, dat wij in vredestijd niet een leger van 40,000, maar slechts van 20.000 zouden onderhouden. Over de kavalerie en artillerie wilde de spreker nu niet uitweiden, maar alleen opmerken dat de verhouding te dien aanzien hier te Lande is beneden de overige Landen. Voor de kavalerie was die verhouding gewoonlijk 1/4 of 1/5 van de sterkte der infanterie: wij hadden nog niet het vierde van dat vierde; de organisatie der kavalerie was dus zeer zeker op geen weelderigen voet ingerigt. Intusschen erkende de spreker dat de gesteldheid van ons Land niet zooveel kavalerie als elders noodig maakte. Diezelfde geringe verhouding bestond ook ten aanzien van de artillerie, en ofschoon wij ons steeds zouden moeten verdedigen door passive stellingen, kon de grens der voorgestelde sterkte niet meer worden beperkt, wilden wij niet de verdediging in de waagschaal stellen. — Wat het defensiestelsel betrof, geloofde de spreker dat dit stelsel inderdaad geheel los was van de organisatie van ons leger te velde. Bij die organisatie deed het er volstrekt niets toe of wij eene vesting meer of minder hadden. De defensie hing geheel van omstandigheden af. Er konden omstandigheden zijn, die het noodzakelijk maken ons te concentreren, of eenige vestingen te verlaten, of wel den vijand te gemoet te gaan of op de uiterste grenzen af te wachten; doch dit alles was bij de beoordeeling van deze begrooting van zeer weinig belang. Ofschoon de spreker dus over het eigenlijke defensiestelsel niet zou spreken, durfde hij toch beweren, dat in verband met ons defensiewezen de begrooting eer te laag dan te hoog was. In dat defensiewezen bestonden nog groote leemten. De Minister wenschte die over een aantal jaren aan te vullen. De Regering moest weten of zij gegronde redenen had te vertrouwen, dat ons nog eenige jaren zou worden gegeven tot voltooijing van ons defensiewezen. Is dit zoo, dan hadden wij alle tijd; bestond die verzekering niet, dan ware het beter ons defensiewezen zoo spoedig doenlijk te voltooijen. Over het algemeen, aldus besloot de spreker zijne rede, kon hij zich met de voorgedragen begrooting vereenigen. Daardoor zou men verkrijgen: 1°, een legermagt, die bij opkomend gevaar zoolang weêrstand zou kunnen bieden tot dat onze andere krachten waren zamengetrokken, en 2°, eene legermagt, die door haar kern al onze overige levende strijdkrachten met nadruk zou steunen.

De heer *Thorbecke* was niet in dezelfde stemming als de vorige spreker. De sprong, dien de Minister van de Kamer vergde, scheen hem wat te groot toe. Hij herinnerde hoe jaren lang over het cijfer van dit hoofdstuk in de Kamer was gesproken; dat de meerderheid der Kamer doorgaans vermindering verlangde, mogt wel boven allen twijfel worden aangenomen. Ten laatste heeft men zich nedergelegd bij eene soort van compromis. Men heeft het denkbeeld geopperd van een plan van organisatie, en in afwachting daarvan heeft men goedgekeurd hetgeen anders niet goedgekeurd zou zijn. Op dat denkbeeld van organisatie zou spreker aanstonds terugkomen; maar hij vroeg nu eerst: wat doet de Minister? Hij houdt op gelijke hoogte de kosten van het Departement, van de staven, van de geneeskundige dienst. De Minister vermindert de 10de afdeeling (materiëel) met *f* 30.000, daarentegen worden al de uitgaven van de afd. 3, 4 en 6 verhoogd; en die onderscheidene verhoogingen zijn naar zijne schatting nog enkel een begin. Voor de toekomst zegt de Minister, en dat is ook uit de spoorweg-discussie gebleken, denkt hij aan de uitbreiding van het te verdedigen terrein; voorts werd in de Memorie van Beantwoording ontwikkeld, welke uitbreiding van levende strijdkrachten de Minister noodig acht. Hij wilde hierbij enkel aanstippen, dat voor het kader vrijwilligers 20.000 man werden gevraagd en dat wat aangaat de oefening der miliciens, de Minister ronduit verklaart, dat hij het op den duur niet zou laten bij hetgeen hij thans aanvroeg. Wat aangaat den omvang der vestingen, kwam het den spreker voor, dat de tegenwoordige Minister nog de moeijelijkste was van alle vorigen in het verminderen van vestingen. Derhalve vermeerdering voor het oogenblik en uitzigt en belofte van nog veel grootere vermeerdering in de toekomst. In den loop van dit jaar had de Kamer, wegens buitengewone omstandigheden, buitengewone middelen aan de Departementen van Oorlog en Marine toegestaan, maar spreker wenschte niet dat die buitengewone vermeerdering een grond werd voor vermeerdering in een gewonen toestand van zaken. Evenwel verklaarde de spreker zich niet tegen vermeerdering, zoo deze slechts noodzakelijk was. Hij vroeg of het betoog van die noodzakelijkheid geleverd was? Daarom ook had hij in zijne afdeeling gevraagd, wat is er van eene organisatie bij de wet? De Minister antwoordde, dat hij eene organisatie van het leger bij de wet onvereenigbaar achtte met art. 178 der Grondwet. Te vergeefs had de spreker naar het betoog van die stelling gezocht; hij had niets gevonden. Hij kon niet begrijpen, hoe men in de woorden van dat artikel kon vinden de uitsluiting van de vaststelling van een plan van organisatie bij de wet? Kon de regel wel gelden, dat de Wetgevende Magt onbevoegd is, omdat de Grondwet de regeling bij de wet niet uitdrukkelijk had opgenomen? De Minister zegt, dat al ware eene leger-organisatie bij de wet voor tijd van vrede mogelijk, die onmogelijk zou zijn voor tijden van oorlog; maar niemand had gevergd dat een organisatie-plan, voor een tijd van vrede beraamd, voldoende moest zijn voor een tijd van oorlog: in dat geval zou dan de wetgeving verder zien. De Minister zeide ook, dat hij nimmer zou kunnen medewerken om iets in het leven te roepen, dat naar zijne overtuiging in volkomen strijd was met eene behoorlijke regeling der Landsverdediging. Spreker verlangde zeer naar de opheldering van dat denkbeeld, omdat hij niet kon begrijpen, dat terwijl de Minister de grondtrekken zijner organisatie in de Memorie van Beantwoording opgaf, die trekken niet zouden kunnen worden opgenomen in eene wet? Waarom toch heeft men met zooveel klem gehecht aan eene organisatie bij de wet? De eenvoudige reden is deze: men meent dat een plan van organisatie niet bij eene jaarlijksche begrooting kan worden vastgesteld: men wil niet incidenteel elk jaar een strijd voeren over beginselen, waarvan de begrooting eigenlijk slechts het uitvloeisel moest zijn. Welke dan ook de uitslag moge zijn van een voorgedragen plan van organisatie, bleven vele leden met hem gelooven, dat die uitkomst steeds nuttig zou zijn voor de finantiële vaststelling

der jaarlijksche begrooting. Bij het verslag waren ook onderscheidene punten ter sprake gebragt en door den Minister beantwoord. Daaronder zijn hoofdpunten die ieder Minister van Oorlog wenschen moest goed te beantwoorden. Bij voorbeeld de rede tusschen kaders en militie, de rede tusschen de verschillende wapenen, de rede tusschen de levende strijdkrachten en het terrein, inzonderheid met betrekking tot de vestingen. Spreker meent dat dergelijke punten door de wet zouden kunnen worden gebragt tot klaarheid. Nu wenschte de spreker den Minister, die de Grondwet als reden van bezwaar inroept, in overweging te geven, dat die Grondwet toch de inrigting der militie voorschreef bij de wet. Bragt dat nu niet mede een plan van organisatie voor de geheele gewapende magt? Vrijwilligers toch maakten op zich zelf geene enkele taktische eenheid uit. Hoe was het nu mogelijk de militie in te rigten bij de wet, zonder de geheele Landmagt in te rigten bij de wet? Spreker dunkt, dat de Grondwet ons veeleer scheen te brengen op den weg van zoodanige organisatie. — Wat aangaat de voorgestelde verhooging der soldij, den spreker kwam deze noodzakelijk voor, maar niet op den grond, dien de Minister daartoe aanvoerde. De grond toch is bij den Minister niet verbetering van het lot van den soldaat, maar het lokken van vrijwilligers, en de mate van vrijwilligers behoorde volgens den spreker ook bij de wet te worden bepaald. Spreker vroeg of die verhooging dit jaar bij de begrooting was toe te staan, om het aanstaande jaar verhooging van andere onderdeelen te zien vragen? Spreker antwoordde neen; wanneer het leger vermeerdering van uitgaven kon behoeven, dan moest men deze beschouwen in haar geheel, en dan zou die vermeerdering tevens moeten leiden tot vermindering op andere punten. — Spreker besloot met het aanstippen van twee punten. Vooreerst, het Limburgsche Bondscontingent. Hij vroeg of het raadzaam was dat contingent, zoo ingerigt te houden alsof het dagelijks tot het voldoen aan zijne verpligtingen jegens den Duitschen Bond kon worden opgeroepen, en ten tweede, eischte hij niet zoo als in Zwitserland, voor eene jaarlijksche uitgave van 4 millioen francs, in tijd van nood een goed leger van 160,000 man. Dit wilde hij niet vragen, maar hij verlangde, ten einde de weerbaarheid der Natie verhoogd werde, dat de gymnastische oefeningen bij het lager onderwijs en bij de andere vakken, die daarmede in verband stonden, op allerlei wijze door de Regering werden bevorderd.

De heer *Duymaer van Twist* bepaalde zich tot eene enkele algemeene beschouwing. Hij nam vooraf de vrijheid, de aandacht te vestigen op de volgende feiten: 1.º Dat sedert eene reeks van jaren, in deze Kamer het lot van de begrooting van oorlog telken jare zeer onzeker is; 2º, dat niettegenstaande den weerstand, het telken jare gelukt is die begrooting te doen aannemen, somtijds zelfs met een enkele stem en als het ware bij toeval. Verleden jaar had men hem en vele leden gepaaid met de belofte van eene organisatie bij de wet en dit is voor hem en voor een groot deel der leden een motief geweest, om toen de begrooting aan te nemen. Thans was de Kamer tot een vroeger tijdperk teruggekeerd; want de Minister beweert nu, dat eene legerorganisatie bij de wet in strijd zou zijn met de Grondwet. Wat zou nu het gevolg zijn? Spreker geloofde dat deze begrooting zou worden aangenomen, maar men kon er gerust op zijn, dat over een jaar de strijd op nieuw zou beginnen, en dat men dien strijd niet ligt moede zou worden. Was die onzekere toestand telken jare, wenschelijk, houdbaar, geoorloofd? Geoorloofd, waar het geldt een zoo groot belang als de verdediging van den vaderlandschen grond? Spreker wees op nog een ander feit. De Ministers waren er telkens in geslaagd, de door hen aangevraagde sommen te doen voteeren. Jaarlijks werd over de 11 millioen toegestaan, en wat zag men nu gebeuren? De sommiteiten in zake van oorlog komen nu verhalen dat er eigenlijk niets deugt; maar dan zijn ook, indien dit waar is, jaarlijks over de 11 millioen weggeworpen geworden. In het voorjaar kwam de Minister van Oorlog zelf verklaren: „wij zijn weerloos!" Is die toestand langer houdbaar? Maar zal men zeggen, welk middel is er dan, om daarin te voorzien? Spreker wist er maar één. Dat is: men zal moeten geven aan de Vertegenwoordiging en aan de Natie de overtuiging, dat hetgeen men vraagt onvermijdelijk is, om in tijd van vrede zich toe te bereiden ten einde in staat te zijn, in tijden van oorlog den vaderlandschen grond te verdedigen. Alleen dan zal de Vertegenwoordiging mogen toestaan zelfs 12 of 13 millioen; en alleen dan zal de Natie vrijwillig die lasten willen opbrengen. Gelukte het die overtuiging te vestigen, dan zou de spreker er niet tegen opzien, de gevorderde uitgaven te voteeren. Dit was dan ook z. i. het eenige middel om een einde te maken aan den ellendigen toestand, waarin men zich bevond. Maar nu vroeg de spreker of dat doel langs den voorgestelden weg bereikbaar was? Dat geloofde hij niet. Hij deed allezins hulde aan de openhartigheid en waarheidsliefde van den tegenwoordigen Minister van oorlog, die getoond had dat bij hem eene vaste overtuiging bestond. Maar het vraagstuk was niet te behandelen incidenteel bij de begrooting. Zoodanige overtuiging was niet incidenteel te vestigen. De Minister zelf had dat in zijne Memorie van beantwoording verklaard. Er moest eenmaal een gezet en opzettelijk onderzoek ingesteld worden van de kwestie, wat in tijden van vrede onvermijdelijk noodig was voor tijden van oorlog. Dat onderzoek moest niet alleen plaats hebben in de Kamer, maar ook daarbuiten. Deskundigen moesten de Kamer voorlichten. Bovendien art. 178 der Grondwet verbood niet regeling bij de wet, en wanneer nu de Koning, na al hetgeen jaarlijks in de Kamer voorviel, tot de overtuiging zou komen, dat niets beter te doen ware dan in gemeen overleg met de Staten-Generaal de organisatie bij de wet vast te stellen, ware het dan niet wenschelijk zoodanige voordragt van wet te doen? Was dat niet beter, dan telken jare de begrooting met enkele stemmen er door te slepen? Men zegt, dat zoodanige wet onuitvoerbaar zoude zijn; spreker kon dat niet vatten. Er moest toch zijn eene organisatie bij besluit, en waarom zou ze dan niet mogelijk zijn bij de wet. Juist datgene wat de Minister van Oorlog in de Memorie van antwoord had medegedeeld als te zijn de grondslagen zijner organisatie verlangde de spreker te zien opgenomen in eene wet. Of die grondslagen goed waren, dat kon de spreker niet beoordeelen; maar hij wees er slechts op, om aan te toonen, dat een voorstel van wet wel mogelijk ware. Hij gaf toe dat niet *alles* bij de wet kon worden geregeld, maar de geheele 3de afdeeling der begrooting, uitmakende 8 millioen, dus ⅔ van de begrooting, zou dan bij de wet vast staan. De tegenwoordige Minister had met cordaatheid zijn plan voorgedragen. Volgens dat plan is eene begrooting voorgelegd van 12 millioen, met het vooruitzigt om eerlang de uitgaven te zien stijgen tot 13 millioenen. Spreker wilde die cijfers niet bestrijden, want hij wist niet of ze noodig waren, maar op dit oogenblik was hij daarvan nog niet overtuigd, en zoo lang hij die overtuiging niet had, kon hij de begrooting niet aannemen.

De heer *Storm van 's Gravesande*, herinnerende hoe zijne zienswijze over het leger reeds lang bekend was, begon met te verklaren, dat hij met genoegen den Minister den weg had zien inslaan, welken hij zelf steeds wenschelijk had geacht. Op enkele ondergeschikte punten na, was hij het dan ook volkomen eens met den Minister, in wien hij alle reden had groot vertrouwen te stellen. Hij zou zich niet geroepen hebben geacht de begrooting te verdedigen, daar zulks de taak was van den Minister, maar in hetgeen de vorige sprekers hadden aangevoerd, vond hij eene aanleiding hen te bestrijden. Die sprekers hadden tot hoofdonderwerp hunner beschouwingen gemaakt, de legerorganisatie bij de wet. En sommigen hebben herinnerd hoe zij ten vorigen jare de begrooting goedkeurden onder toezegging eener zoodanige wet. Spreker had steeds betreurd dat de toenmalige Minister die verklaring had afgelegd, maar hij moest er bij herinneren, dat die Minister later erkend had eene niet zoo pertinente verklaring ten dezen te hebben gedaan. De tegenwoordige Minister wilde geene organisatie bij de wet en heeft dat ronduit verklaard. Zijne bezwaren rusten in de Grondwet, doch spreker wilde gaarne erkennen dat de Grondwet ten dezen voor tweeledigen uitleg vatbaar was. De heer Thorbecke had betoogd dat de wettelijke regeling lag in den geest der Grondwet: de spreker meende dat zij lag in den geest der Staatscommissie; die onder *militie* de gedachte begreep van het geheele leger; maar nu in de Grondwet de militie slechts was opgenomen als een onderdeel van het leger, lag de wettelijke regeling niet in den geest van de Grondwet. De spreker wilde intusschen over deze interpretatie niet twisten, maar liever stilstaan bij de hoofdzaak, namelijk of men zijn doel bereiken zou, indien de organisatie bij de wet werd vastgesteld? Die vraag beantwoordde de spreker ontkennend. België was het eenige land waar zoodanige regeling bij de wet had plaats gevonden. Die wet bevatte veel minder dan men denkt: zij bevat alleen het getal officieren. Ook in België was, blijkens de Koninklijke boodschap, de wet tot stand gekomen op aandrang der Kamer. Gemakkelijk werd ze niet aangenomen, want het debat daarover duurde twee jaren! En wat is nu het gevolg van die wet geweest? Dat de debatten over de begrooting van oorlog in België nooit levendiger zijn geweest dan na de vaststelling van die wet. En dat men daarna eene Commissie van onderzoek, zamengesteld uit leden der beide Kamers en uit militairen heeft benoemd, om den toestand van het leger te onderzoeken. Het resultaat van dat onderzoek is geweest: 1º, dat de leden der Kamer niet of bijkans niet in de commissie opkwamen en de geheele zaak toch weder aan de militairen overlieten, en 2º, dat het eindcijfer der begrooting 2 a 3 millioen hooger werd gesteld dan voor de vaststelling der wet. De heer van Twist had gezegd dat men de zaak nu niet kon bespreken en dat de Minister zelf dit zou erkend hebben; spreker ontkende dit; de Minister alleen had verklaard, dat hij de zoo breedvoerige mededeelingen niet in de Memorie van Beantwoording kon doen, doch dat hij ze geven zou in de Kamer (*de Minister knikt hier toestemmend*). Nu wilde men in de Kamer eene wet, en spreker hoopte dat men het hem niet kwalijk zou nemen, indien hij vroeg of het met die wet niet zou gaan als in 1849 met de wet op de Pharmacopeua. Zou men in deze vergadering kunnen twisten over het stelsel van defensie? Men zegt: neen, deskundigen daar buiten moeten de Kamer voorlichten. Maar het publiek was sinds jaren gehoord en de zaak was van alle kanten bezien. Wat kan het Gouvernement meer doen dan het heeft gedaan? Het benoemde een commité van defensie. Dit commité bragt een rapport uit. En toen de vorige Minister van oorlog wilde voldoen aan het verlangen der Kamer werd het comité verzocht de zaak op nieuw te onderzoeken. Het bragt ten tweeden male een uitvoerig rapport uit en op dit tweede rapport zijn gebaseerd de getallen die nu voorkomen in de Memorie van beantwoording. Nu kan de Kamer wel zeggen: wij willen andere getallen hebben, maar op die wijze komt aan de zaak nooit een einde. Indien men in de Kamer eene wet verlangt, dan is het, ronduit gezegd, alleen om de dubbeltjes te doen. De bewering gaat ook niet op, dat er, omdat er geene wet is, zooveel strijd jaarlijks bestaat over de begrooting van oorlog. Die strijd bestaat ook bij alle andere Hoofdstukken, bij vb. jaarlijks over de rivieren bij hoofdstuk V. En hoe gaat het met te regterlijke organisatie? De geleerden en deskundigen zijn in grooten getale in de Kamer aanwezig, maar zij kunnen het met elkander niet eens worden. Al komt er dus eene wet, dan zou de Kamer toch ten slotte moeten aannemen wat men haar presenteerde. Overigens betreurde niemand meer dan de spreker dien strijd die tevens een allernadeeligsten invloed op het leger uitoefende. Evenzeer betreurde hij de menigvuldige organisatien en reorganisatien die plaats gegrepen hadden; maar zij waren het gevolg geweest van den aandrang der Kamer; ze waren ook het gevolg van het bekende rapport van 13 november 1848, waarbij in eens af een achtste van de infanterie en een tiende van de kavalerie werd weggenomen. Toen men later kwam tot de overtuiging dat wat afgebroken was weder opgebouwd moest worden, verviel men natuurlijkerwijs in organisatien en reorganisatien die den toestand van het leger steeds in onzekerheid lieten. Wat de aangevraagde strijdkrachten betreft, merkte de spreker op dat de heer van der Veen zich vergist had en dat niet 41.000 man, maar slechts 20 a 21,000 man in tijden van vrede werden gevraagd. In de hoofdzaak was de spreker het eens met het plan des Ministers. Slechts omtrent twee punten verschilde hij, waarover hij later bij de artt. het woord zou voeren. Spreker eindigde met te verklaren dat de Minister matig was in zijne eischen, en dat ze gegrond waren op de wezenlijke noodzakelijkheid. Wat de verbetering van het materieel betreft, meende de spreker dat hij daarover slechts weinig behoefde te zeggen, omdat het duidelijk was, dat een leger behoorlijk moest zijn gewapend of dat het anders beter ware alle manschappen naar huis te zenden.

De heer *van Heukelom* sprak over de wettelijke regeling der inkwartiering en kazernering. De Minister had te kennen gegeven, dat omtrent de laatste door het Departement in alle andere plaatsen dan vestingen schikkingen met de gemeentebesturen zouden worden getroffen. De Regering had hierin verpligtingen na te komen; en daarom verlangde hij dat deze zaak geregeld zou worden naar de bepalingen van art. 187 der grondwet. Mogt de Minister hem omtrent deze aangelegenheid geene geruststellende verzekering geven, hij zou verpligt zijn tegen de begrooting te stemmen.

De heer *van der Linden* ontkende dat het der Kamer te doen was om de dubbeltjes. Het was haar te doen om de vervulling van de publieke dienst, of die dienst goed, genoegzaam was, zoodanig dat wanneer de nood aan den man kwam, men dan ook de middelen zou hebben zich te verdedigen. Het gold niet in de Kamer een gevecht om een millioen, maar om de weerbaarheid van het Land. Spreker althans zou niet opzien tegen de sommen die men vroeg als hij overtuigd was dat die sommen noodzakelijk waren. Hij geloofde niet dat iemand in de Kamer zoo blind en dwaas zou zijn, om voor 1 millioen meer of min zijn Vaderland in gevaar te laten. Tot dusver had men bij het departement van oorlog gezien instabiliteit, eene noodlottige wisselvalligheid en dit was niet de schuld van de Kamer maar de schuld van het departement van oorlog, want sedert 1848 had het aan de Regering nooit aan geld ontbroken. Op eene enkele uitzondering na, was aan de Regering steeds gegeven, wat door haar gevraagd was. En toch drie jaren geleden, had reeds de heer Storm van 's Gravesande beweerd, dat wanneer het er op aan zou komen, wij niet gereed en niet voldoende gewapend zouden zijn. In den afgeloopen zomer had de Minister zelf verklaard, dat wij weerloos zijn. Aan wie de schuld? Sedert jaren werd met klem en kracht aangedrongen op eene wet op de schutterij en op eene wet op de militie; sedert 1½ jaar had de Kamer een verslag uitgebragt over eene wet op de militie en er was nog geen antwoord op gekomen. Evenmin was de wettelijke regeling op het stuk der inkwartieringen tot stand gebragt. Er was dus werkeloosheid bij het Departement van Oorlog en dáár lag de schuld van hetgeen niet was volbragt en van hetgeen gebrekkig was. Men bestreed de indiening eener legerorganisatie bij de wet, op grond dat de Kamer over de zaak niet kon oordeelen; gelijk motief werd tegenwoordig ook tegen de regeling van zaken betrekkelijk de koloniën aangevoerd. Maar dit motief gold hier niet. Immers in tijd van oorlog zou onze magt bestaan uit 100,000 man, 45,000 schutters en 45,000 miliciens; maar voor die 90,000 man schreef de Grondwet uitdrukkelijk voor, regeling hunner organisatie bij de wet: waarom dan zou de Kamer niet bij magte zijn om die organisatie ook voor de overige 10.000 man te regelen. Spreker wilde dus eene organisatie bij de wet en hij waarschuwde de Kamer, dat wanneer zij zich van dat terrein liet afbrengen men dan ook nooit tot eene wet zou geraken. Verleden jaar stond de begrooting zeer wrak; ze werd ingetrokken en de oude begrooting werd weder voorgedragen, onder de verklaring dat de *Regering* was gekomen tot de overtuiging, dat de organisatie bij de wet moest geschieden. Spreker drukte hier op het woord *Regering*, want het was eene zaak die de geheele Regering aanging. Verleden jaar had spreker tegen de aanneming gewaarschuwd; de Kamer nam toch aan, en nu was men geen stap verder gekomen, ja men was achteruitgegaan. Immers nu zegt de Minister van Oorlog, eene organisatie bij de wet is niet noodig, ja is in strijd met de grondwet. De spreker vroeg nu op zijne beurt, hoedanig de denkbeelden over deze zaak waren van de *Regering*. De organisatie onzer weerbaarheid hing bovendien af van de inrigting onzer militie en schutterij en spreker zou voor de begrooting niet stemmen, tenzij hem een gegrond uitzigt werd gegeven, dat het geene ijdele belofte is, wanneer de Minister hem verzekerde, dat die wetten binnen een betamelijken tijd zouden worden ingediend.

De heer *Duymaer van Twist* beantwoordde hetgeen de heer Storm van 's Gravesande betreffende het gebeurde in België had gezegd. Mogt aldaar de wettelijke regeling niet tot gewenschte uitkomsten geleid hebben, dan was daarmede alleen bewezen dat de bedoelde wet aldaar niet doelmatig was, maar daaruit volgde niet dat de regeling der zaak door de wet hier niet mogelijk was. Het was nu geene geschikte gelegenheid om de zaak te bespreken; de Kamer moest vooraf omtrent een aantal punten ingelicht worden. Na gezet onderzoek zou de Kamer over deze zaak even goed als omtrent een aantal andere punten uitspraak kunnen doen. De kwestie was hier alleen de legerformatie voor tijd van vrede bij de wet, waarmede het stelsel van verdediging, gelijk reeds opgemerkt was, niet gemoeid was.

De heer *Elout van Soeterwoude* (voor zoover hoorbaar) erkende met den heer Storm dat de Minister gedaan had wat hij kon, want dat deze met cordaatheid en rondheid zijne meening had geopenbaard, maar het *Gouvernement* had nog meer kunnen doen. Het had de wetten kunnen indienen die het allereerst noodig waren. Het had kunnen hebben eene eigene overtuiging opdat de Natie en de Vertegenwoordiging door die overtuiging gesterkt werden. Het was dan ook noodig, dat de Kamer het gevoelen der Regering over de zaak kende, en daarom vroeg hij hoe de Minister van Finantien, die als lid der Kamer het hooge cijfer der begrooting van oorlog steeds bestreden had, thans over die begrooting oordeelde, daar de homogeneiteit met den Minister van Finantien hem ten dezen niet onverschillig was. Het *Gouvernement* zou den spreker ook zeer verpligten, indien het mededeelde de gronden, waarop het Kabinet thans eene wet op de legerorganisatie strijdig achtte met de Grondwet en met de regten des Konings, nadat nog ten vorigen jare die wet door datzelfde Kabinet noodig werd geacht. Deze verandering van gevoelen, welke niet van staatkundig beleid getuigde, bevreemdde hem, en tevens wilde hij van den Minister van Oorlog vernemen of deze overtuigd was, dat wij thans, nu er meerder middelen werden aangevraagd, later niet weder, even als vroeger, zouden bevinden dat er op het beslissend oogenblik weinig gereed en weinig voorhanden was.

De heer *Bosscha, tijdelijk voorzitter van den Raad van Ministers,* vroeg het woord, en zeide het volgende: „Het is omdat ik de eer heb het voorzitterschap van „den Raad van Ministers te bekleeden, dat ik opsta „om de aanmerkingen te beantwoorden die door het „lid uit Almelo tegen de *Regering* en door het lid „uit Gorinchem tegen het *Kabinet* zijn gemaakt. „Mijn antwoord zal bestaan in eene zeer korte voorstelling van de zaak. De afgetreden Minister van „Oorlog was bijzonder ingenomen met het denkbeeld „van eene vaste leger-organisatie geregeld bij de wet. „Zijne ambtgenooten hadden geen bezwaar dat de „Minister van Oorlog dat denkbeeld uitwerkte in een „ontwerp van wet, waarop dan later zou worden „beslist of aan Z. M. zou verzocht worden, dat „op dat wetsontwerp de Raad van State werd gehoord. Op dien grond heeft de Minister van Oorlog „in zijne gewone warmte dat denkbeeld omhelsd, niet „twijfelende of het zou hem gelukken eene wet tot „stand te brengen, die de goedkeuring van den Raad van „Ministers zou kunnen verwerven en daarop heeft „die Minister van Oorlog eene verklaring gedaan „waaraan de afgevaardigde uit Almelo heeft herinnerd. Maar spoedig daarop zijn door den politieken toestand bij het Departement van Oorlog „buitengewone overleggingen en voorzieningen noodig „geworden; het ontwerp van wet is niet verschenen; „de Minister van Oorlog is afgetreden en vervangen „door een ander die verklaard heeft, de ministeriele „verantwoordelijkheid voor dat deel van 's Lands „verdediging op zich te nemen, zonder wettelijke „vaststelling van de leger-organisatie. Zietdaar de „eenvoudige toedragt der zaak die de Regering de „vrijheid neemt aan het oordeel der Kamer over te „laten."

Wegens het vergevorderde uur wordt de voortzetting der beraadslaging verdaagd tot morgen ochtend ten 11 ure.

In de zitting van heden is ingekomen eene wetsvoordragt tot regeling der baten van de wees- en momboirkamers.

Eerste Kamer.

Zitting van Vrijdag 9 December.

In deze zitting, waarin de Kamer have werkzaamheden hervatte, deelde de Voorzitter mede dat waren ingekomen:

1º, missives van de heeren van der Lek de Clercq, Bosch van Drakestein, Rysterborgh, Loopuyt en Huydecoper van Maarsseveen, daarbij kennis gevende dat zij verhinderd waren de vergadering bij te wonen. Voor kennisgeving aangenomen.

2º, verscheidene missives van de Ministers van Marine, van Binnenlandsche Zaken, van Finantien en van Oorlog, ten geleide van onderscheidene gedrukte stukken en boekwerken. Mede voor kennisgeving aangenomen.

3º, de navolgende adressen, als: *a* van de Kamer van koophandel en fabrieken te Groningen betrekkelijk den Noorderspoorweg;

b tot *ondersteuning* van het door de Tweede Kamer aangenomen wetsontwerp betrekkelijk den Noorder- en Zuiderspoorweg als, van: den Gemeenteraad van Dordrecht, Gedeputeerde Staten van Noordbrabant, ingezetenen van Harlingen, Raad der gemeente Arnhem, Kamer van koophandel en fabrieken te Kampen, Burgemeester en Wethouders van Nijmegen, Kamer van koophandel en fabrieken te Nijmegen, H. G. Hamacher, notaris te Groede, Kamer van koophandel en fabrieken te Enschedé, ingezetenen aldaar, Gemeenteraad van Bergen op Zoom, Gemeentebestuur Wouw (Noordbrabant), Gedeputeerde Staten van Zeeland, Gemeenteraad van Middelburg, Kamer van koophandel te Vlissingen, Kamer van koophandel te Harlingen, Gemeenteaad van Vlissingen, Gemeenteraad van Harlingen, Gemeenteraad van Kampen, Kamer van koophandel te Breda, Gemeenteraad van Eindhoven, kiesbevoegden te Breda, Kamer van koophandel te Arnhem, Gemeenteraad van Roosendaal en Nispen, Gemeenteraad van Tilburg, Kamer van koophandel te Middelburg, Gemeenteraad van Dordrecht, ingezetenen van Middelburg, ingezetenen van Wouw, Gemeenteraad van Voorn, Kamer van koophandel te Goes, Gemeentebesturen van Bladel en Nedersel en van Valkenswaard, Gemeenteraad van Horst in Limburg, Kamer van koophandel te Goor, Gemeentebestuur van Oss (Noordbrab), Gemeenteraad van Breda, Gemeentebestuur van Delfshaven, Kamer van koophandel te Winschoten, Gemeenteraad van Lochem, spoorweg-committé uit den Gemeenteraad van Winschoten, Kamers van koophandel te Bergen op-Zoom en van Dordrecht, vereenigd spoorweg-committé van Rotterdam en Dordrecht, leden der vereeniging voor handel en nijverheid te Breda, twee van ingezetenen van Arnhem, Gemeentebestuur van Goes, Kamer van koophandel te Eindhoven, Gemeenteraden van Zutphen en Groenlo, Gemeentebesturen van Westerhoven, en van Lil en St. Hubert, Gemeenteraad van 's Heer Arendskerke, ingezetenen van Zutphen, Gemeenteraden van Gestel en Blaricum, van Groningen, van Delden, van Venrooy in Limburg, van Veldhoven en van Ambt-Delden, Gemeentebestuur van Grost, Gedeputeerde Staten van Groningen, ingezetenen van het kanton Hulst (Zeeland), Kamer van koophandel te Groningen en ingezetenen van Nijmegen.

En *c.* *Tegen* de bedoelde spoorwegwet van de Gemeenteraden van Zaandam, Gorinchem en Amsterdam, het spoorweg-committé te Gorinchem, vereenigd collegie uit het polderdistrict van den Tielerwaard, Gemeenteraad van Haarlem, Kamers van koophandel te Amsterdam en Gorinchem, inwoners en grondbezitters van de polders in den Tielerwaard, Kamers van koophandel te Utrecht en Almelo, Steengracht in den Tielerwaard, poldermeesters te Weert in Gelderland, Gemeenteraad te Tubbergen, Kamer van koophandel te Haarlem, Gemeenteraden stad Almelo en Leerdam en Hoogheemraden van den Alblasserwaard en Arkel.

d. Betrekkelijk het wetsontwerp tot doorgraving van Holland op zijn smalst, van Burgemeesters en Wethouders van Alkmaar en Purmerend en van den Gemeenteraad van Schagen.

e. Tot ondersteuning van de aangevraagde concessie tot den aanleg van een spoorweg van Scheveningen over 's Gravenhage naar Gouda, als van den Gemeenteraad van Gouda, Burgemeester en Wethouders van 's Gravenhage, Kamer van koophandel te Gouda en van ingezetenen aldaar.

Al deze adressen worden verzonden naar de commissie voor de verzoekschriften.

4º, boekwerken. Plaatsing in de boekerij.

5º, de navolgende ontwerpen van wet, door de Tweede Kamer angenomen: tot wijziging van hoofdstuk IV der Staatsbegrooting voor 1857; betrekkelijk den afstand van Rijksgoederen te Vlagtwedde; betrekkelijk eene dading met Rijksdomeinen; tot bekrachtiging van provinciale belastingen; tot het wijzigen van het IIIde Hoofdstuk der Staatsbegrooting voor 1858 en 1859; tot bekrachtiging van de verleende concessie tot den aanleg van den Noorder- en Zuiderspoorweg; tot vaststelling der begrooting voor de Landsdrukkerij en van den arbeid der gevangenen, beide over 1860; tot inkoop en amortisatie van rentegevende nationale schuld; tot wijziging van hoofdstuk VI der Staatsbegrooting voor 1859; tot regeling van het koloniaal batig slot over 1857, en tot vaststelling van de hoofdstukken I tot en met IX*A* van de Staatsbegrooting voor 1860. Al deze wetsontwerpen zijn naar de afdeelingen der Kamer gezonden, die tevens vernieuwd zijn, waarna de Vergadering is gescheiden.

Gedrukt en uitgegeven bij

G. en C. A. van Reyn,

te Rotterdam.